

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÉIN

FIORELLA-
KARIN RYDQVIST-ALFHEIM
i "Frihetsbröderna"
på Operan

Ur innehållet:

ADVOKATERNA
*berätta om skilsmässornas
tvister om barnen.*

MAJ HIRDMAN
*förstår inte varför flickorna
fly landsbygden.*

LOUISE VON KRUSENSTIERNA
*skildrar två högadliga
damers livsöden.*

CHATHAM
*tecknar husmoderns
12-timmarsdag.*

JAEGER
HOVFOTO.

K R Ö N I K A

OM EN LJUSSTRÅLE I MÖRKRET, OCH OM DIVERSE ANNAT

ALLTSEN MÄNSKLIGHETENS TILLblivelse har kriget varit en institution, vars nödvändighet man knappast diskuterat.

Det enda goda världskriget fört med sig är att krigets nödvändighet tagits upp till diskussion. Och för första gången i världshistorien giver nu ett fördrag helgd åt *freden som institution*.

Nu beror resten på stormakternas intentioner. Inte på någonting annat. Varken ord eller fraser eller de högtidligaste eder och traktater betyda någonting, allt hänger på människornas hjärtan. När kriget för alla och en var är en styggelse och freden för alla och en var en nödvändighet, då först är det hopp om fred på jorden.

Till dess är dock varje tecken på att människorna kommit något närmare sin egen religions första bud, älska varandra som bröder, ett hoppfullt tecken, ett fjät i rätt riktning. Ett ljus vid horisonten, som kanske bådär att morgongryningen inte är långt borta. Att dagen kommer efter en mörk, lång och blodig natt.

*

Nu hoppas det riktigt på allvar, att det är sista gången kvinnor deltagit i några olympiska spel. En av orsakerna varför man inte vill ha med dem är, att några av dem voro — *fula*. Och idrottens ändamål är dock att ge den mänskliga kroppen hälsa och skönhet.

Så både vackert och sant det där sista påståendet är! Sköna själar i sköna kroppar. Egentligen skulle ingen idrottsman, hur dukting han än är i sin specialgren, tilljublas av massorna och lagerkrönas om han vore hjulbent. Eller vore utan tänder. Eller hade för mycket, respektive för litet fett. Ty idrottens mål är kroppslig skönhet.

Men hur är det nu? Jag vill visst inte vara oartig, men finns det inte stjärnidrottsmän, som knappast deras egen mamma kan kalla vackra? Jag vill inte nämna några namn, men för min inre syn tågar just nu guld- och silvermedaljörer i långa rader och de äro icke ett garde av Apollor (pluralis av Apollo.) Tvärtom. Och ändå få de existera och vi äro dem tacksamma för deras existens.

Men flickorna, stackare, ska inte bara springa och hoppa bra. De skola också vara vackra. Jag tänker nu som ofta på Hall Caine's *what a misery to be a woman*.

Det är uttytt: vilket helsike att vara kvinna. Särskilt att vara kvinna och någonting annat. Då trängas synpunkterna och fordringarna och bara ett är säkert: alltid är någonting galet. Alltid ska vi ha bannor och förmaningar. Vänliga förmaningar, ovänliga förmaningar, bekymrade, högtidliga och ovettiga förmaningar. Alltid bära vi oss mer eller mindre illa åt. Jag, för min del, känner mig som om jag alltid stode under skolstadgan: lärjunge åligger att —

Kvinnan åligger att —

Också vimla tidningarnas spalter av frågor, råd och rön, hur en kvinna bör vara och om och hur en man skall behandlas. Skall kvinnan vara trogen eller simulera otrohet? Vilket tycker mannen är trevligast? Ska det

ljugas eller inte ljugas, ska det fordras eller inte fordras, ska man klä sig eller inte klä sig?

Då tänker jag på en serie teckningar som Olov Gulbransen på sin tid hade i *Simplicissimus*. Serien hette "Die deutsche Frau in fremder Schönheit" och ville vara en vägledare för kvinnor som önska finna en utväg till bevarandet av mannens kärlek.

Tecknaren råder kvinnan att ständigt söka synas ny. Så mannen faktiskt tror sig ha en ny fru, ideligen.

Första teckningen visade frun som Venus, tidigt på morgonen, klädd endast i sin skönhet och en, helst ren, kombination. Håret i antik knut, i handen ett äpple som hon med en ädel gest räcker den förtjuste mannen.

I den sista teckningen i serien är frun badjadär. Med beslöjat ansikte — man använder lämpligen en dammhandduk som slöja — och med en kopp kaffe, starkt, i handen. Tofflor på fötterna.

Hur vore det om vi litet var försökte tecknarens metod? Alltid överraskande, alltid nya. Aldrig det gamla ledsamma vanliga. Ändå mindre den gamla ledsamma vanliga. Alltid förbryllande.

Litet besvärligt, medgives, men vem får se till besväret när det gäller ett högt och svåruppnäligt mål? Bevarandet av makens kärlek och trohet.

*

En tröst: det är inte bara kvinnorna, som ha det knepigst här i livet. Se på fjärdingsmannen i Wilhelmina och hur det gick för honom! Det är en lärorik historia.

En oförvitlig kvinna blev förolämpad av en drulle i fjärdingsmannens närvaro. Skratade fjärdingsmannen, dymedelst visande sig kunna uppfatta ett gott svenskt skämt? Nej, han reste sig indignerad och gav drullen ett par ordentliga örffilar. Fjärdingsmannen var alltså vad i dagligt tal kallas en gentleman. Varmed menas diverse, men alldeles säkert en man som inte tål att en försvarslös kvinna förolämpas.

För detta hans chevalereska uppförande — gillat högt och rent av alla hyggliga människor — har länsstyrelsen beslutat skilja fjärdingsmannen från hans tjänst! Ty en fjärdingsman får inte, som en riktig karl, utan vidare gripa in, där stryk behövs, utan han skall anteckna vittnen, förmå den förfördelade — här kvinnan — att göra polisanmä-

Ett råd.

*Du lider, ja, men håll dock ryggen rak,
låt icke smärtan så ur ögat tala,
och munnen yppa hemlig hjärtesak!*

*Skall var mans fingrar tumma på din sorg
och smula den i tusen lösa flagor
att se'n strörs kring på gata och på torg?!*

*Så yttlig balsam lämnar själen tom. —
Nej, skänk ett glättigt anlete åt världen,
men för dig själv göm sorgens rikedom!*
DAGMAR STENBERG.

lan, varpå det är möjligt att boven i äventyret slutligen blir lagligen ålagd att betala en liten slant i böter.

Nu har både präst och kommunalordförande och 200 av sockenborna gått till kungs för att få fjärdingsmannens straff häft. Med dessa 200 hoppas jag att alla Sveriges kvinnor förena sig.

*

Har det sina sidor att vara kvinna eller gentleman här i landet — eller kanske vi skall säga här i världen — så är det så mycket lättare att vara bilterrorist. Antingen terrorn består i att man "lånar" andras bilar eller man i glad yra kör ihjäl folk.

Att "låna" en bil är ju som bekant ganska riskfritt, ehuru jag för min del ofta bra mycket hellre vill bli bestulen på både kläder, föda, hus och hem m. m. än få min bil lånad, just när jag skall ha den. Kanske skall ha den för att bjuda min hjärtans kär på en mån-skenstur.

Dessutom är "lånet" av bil rena stölden. Eller är det kanske brukligt att låntagaren lägger en slant på förarplatsen, en slant täckande bensinförbrukningen, olje-diton, slitage?

Frånsett att låna andras bilar och avlevera dem som vrak i ett dike i Färentuna, är ingenting mer uppskattat och mindre riskabelt än att i glad och livad sinnesstämning köra ihjäl sina medmänniskor.

Läser just nu om en herre som dömts till 4 månaders fängelse för att han i *starkt berusat tillstånd* varit vållande till en persons död. Den ihjälkörde mannen var 20 år gammal. Mänskligt att döma och, förstås, om han för framtiden undvikit starkt trafikerade vägar, borde han väl kunnat påräkna att få leva till sina 60. Det var 40 år jämt som bilisten, den starkt berusade bilisten, lurade honom på. Straffet 4 månader, blir tre dagar för varje år. Det är lågt räknat, det kan ingen säga annat.

*

En arbetarhustru med tre barn, skild från sin man sedan i våras, har nedkommit med trillingar. I tidningsnotisen läses:

"Modersglädjen känner hon sannolikt i rikt mått, men hon har också bekymmer för framtiden." Skulle tro det! Det senare nämligen. Men att någon kvinna skall kunna känna glädje över att bringa tre fattiga faderlösa barn till världen till de tre, hon har förut, det är en mycket manlig uppfattning.

Djuren på marken och fåglarna under himmelen, vilka som bekant få sin mat av försynen, kan känna modersglädje, hur ofta de välsignas med ungar och hur många ungar där är i kullen. Men en fattig ensam kvinna, som ingen bryr sig om, henne är det förmenat att känna moderslycka. Trillingar få nämligen inte som liljorna och fåglarna kläder och mat till skänks.

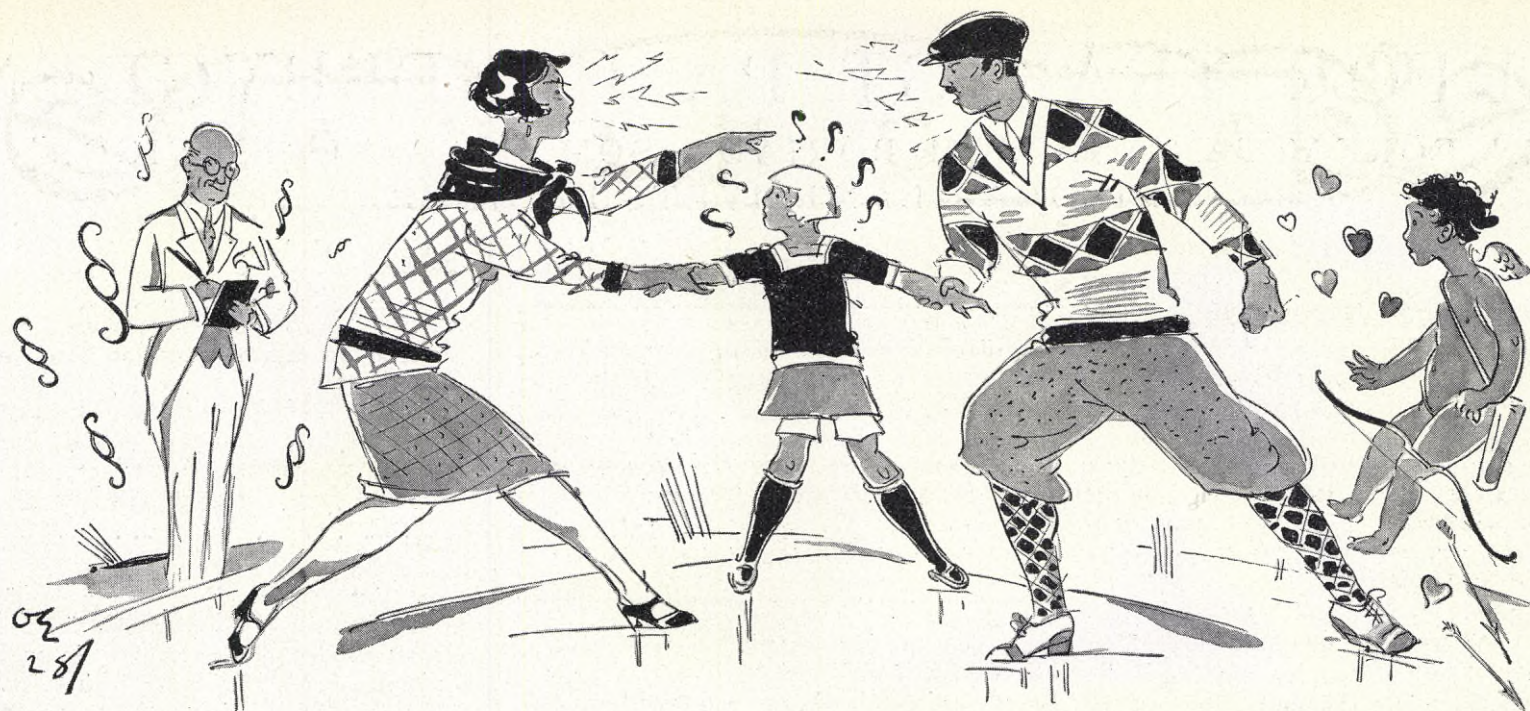
Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

SKALL HAN ELLER HON HA BARNET?

MODERNA OFFERLÄMM I DET STORA ÄKTENSKAPSGRÄLET

VI BEHÖVA NYA LAGAR SÄGA ADVOKATERNA.

GENOM DAGSPRESSEN HAR NYLIGEN gått historien om två fränskilda makars kamp om det ena av makarnas båda barn, som av rätten tilldömts modern med rättighet för fadern att besöka barnet, vilket modern nu vägrar honom. Vi skola alldeles förbigå de sensationella detaljerna i detta drama, där makarnas goda ekonomiska tillgångar sätta dem i stånd att föra striden med alla möjliga dyrbara moderna hjälpmedel. Det är själva knivkastningen om barnet det här gäller. Och den tycks vara sig lik i alla skilsmässomål, lika bitter, lika småaktig och blotande människosinnets sämsta sidor. Måste det verkligen vara så? Det är ju de stackars barnen, som få sitta emellan i striden, men många gånger ser det ut som om föräldrarna glömde bort, att också de ha känslor och ett ömtåligt sinne, i synnerhet om de äro små. Det blir en dragkamp, där den som lyckas skaffa de starkaste bevisen på den andras olämplighet att taga vård om barnet, avgår med segern. Hur dessa s. k. bevis i många fall komma till, kunna våra advokater berätta om. Vi ha tillfrågat några av våra mest anlidade advokater i skilsmässomål vad de tänka om barnens ställning, då föräldrarna skiljas och vad de tänka om vår skilsmässolag och fått mycket belysande svar.

Lagen är onaturlig.

Min erfarenhet som advokat, säger advokaten *Eva Andén*, ger stöd för min uppfattning att det är ytterst olyckligt att frågor angående vilken av hem- eller äkenskapsskilda makar, som skall erhålla vårdnadsrätten över barnen, drages inför domstol för avgörande. Det är i vanliga fall alldeles omöjligt att inför en domstol utreda en dylik lämplighetsfråga på ett tillförlitligt sätt och det är ännu omöjligare för domstolen att komma till ett rättvist resultat med ledning av den genom parterna införskaffade bevisningen ev. kompletterad med den utredning som en åberopad barnavårdsnämnd kan komma med. Man skall komma ihåg, att i vanliga fall varken domstolen eller barnavårdsnämnden har haft tillfälle

att personligen sammanträffa med parterna. Domstol och barnavårdsnämnd uttala sig alltså om lämpligheten utan att ha fått någon personlig uppfattning av föräldrarna. Icke heller advokaterna, som äro ombud för resp. föräldrar vid förhandlingar angående vårdnaden om barnen, ha någon särskild möjlighet att bedöma deras mer eller mindre lämplighet, ehuru de ofta nog tack vare sin personliga kontakt icke endast med klient utan ofta nog med motpart under förhandlingarna dock kunna få en starkare personlig uppfattning.

Man måste nog säga sig, att i dessa fall liksom i en hel del andra man aldrig kan komma till ett rättvist avgörande, därför att det är omöjligt att inringa rättvisan eller kanske rent av på grund av att det inte kan finnas någon rättvisa. Man får hålla sig till och det brukar ofta dämpa parternas känslor i hög grad, att ett avgörande måste träffas, ett avgörande som icke bör strida mot rimlighet och billighet. Kan man få de stridande parterna in på en dylik synpunkt och från att avgörandet skall bero på en kvalitetsmätning mellan föräldrarna, ett vägande av deras större och mindre förtjänster i olika avseenden även sådana som kanske inte alls har någon betydelse vid barnens uppfostran, då brukar man ha gott hopp om att kunna göra upp i godo. D. v. s. då man kommer ifrån övertron på "det rättvisa", att den ene är "bättre" än den andra. Det är olyckligt enligt min mening, att lagen lagt så stor vikt vid denna kvalitetsmätning emellan föräldrar, som icke kunna komma överens i vårdnadsfrågan.

Det skulle enligt min mening vara lyckligare, om lagstiftarna just med hänsyn till billighet och rimlighet och naturlig känsla hade redan i lagen förutsatt, att modern såsom sådan skulle vara lämpligare att ha hand om vårdnaden om barnen vid hem- och äktenskapskillnad, om hon icke visades vara på grund av särskilda omständigheter, exempelvis dryckenskap, sedeslöshet eller liknande olämplig, samt under förutsättning av att lagen gav möjlighet att lämna vårdnaden åt fadern i de fall, där han på samma grunder, d. v. s. rim-

lighet och billighet måste anses ha större förutsättningar än modern, exempelvis då det gäller 16 å 17 års pojkar eller barn, som notoriskt äro hatfullt stämda mot modern eller modern mot dem. Lagen är enligt min mening onaturlig, då den jämställer föräldrarna, när det gäller vårdnadsfrågan över barnen och alltså på det viset tar avstånd ifrån den naturliga moderskänsla som åtminstone för mig med den erfarenhet jag har icke bara som advokat faktiskt är i de flesta fall starkare och av en helt annan karaktär än faderns känslor och till vilken barnen äro på ett helt annat sätt och i de allra djupaste skakten av sin personlighet inställda och bundna. Jag tror att psykiatri skulle kunna ge kraftiga vittnesbörd om vådan icke endast för mödrar utan lika mycket, kanske mera för barnen, där sådana onaturliga brytningar mellan mor och barn komma till stånd som nu den gällande lagen i en hel del fall har orsakat.

Skuldfrågan spelar för stor roll.

Barnen höra nog under sin tidigare uppväxtålder mest ihop med modern, det är den uppfattning advokaten *Ruth Stjernstedt* företräder. I Norge har man det så ställt, att modern har företrädesrätt, när det blir tvist om vem som skall vara mest lämpad att taga hand om barnen. Enligt svensk lag gäller det så att om båda äro lika lämpliga, blir det av avgörande betydelse, vem som haft skulden till söndringen i äktenskapet.

Då skuldfrågan spelar en så stor roll vid frågan om vårdnaden av barnen, röres mycken bitterhet upp i våra svenska skilsmässoprocesser.

Ännu värre är det, att man ofta har att göra med två processer, då det gäller att genomföra en äktenskapskillnad: en svår och bitter strid, då hemskillnaden skall avgöras och sedan, när hemskillnadstiden utgått, kan saken rivas upp igen, ty avgörandet för hemskillnaden gäller bara för den tiden. Sedan kan frågan om vårdnaden av barnen, om inte föräldrarna komma överens om den, bli före-

(Forts. sid. 890.)

KUNGL. HÖVLEVERANTÖR.

Carl Peter
PÅHLSSON

Trögallik Carl Peter
PÅHLSSON
MED MANDEL
DESSERT-CHOKLAD.

25
öre

VARFÖR TRÅKIGT PÅ LANDSBYGDEN?

EN FÖRFATTARINNA SOM BÖRJADE SOM "PIGA BLAND PIGOR"
SKILDRAR LANTLIVETS FRÖJDER

ETT HÄLSOSAMT ORD TILL VÅRA UNGDOMAR.

HÄROMDAGEN HÖRDE JAG FÖLjande samtal mellan en ung flicka och hennes faster:

Flickan: Det finns inga platser i stan nu. Vad ska jag göra, faster?

Fastern: — Ge dig ut på landet. Där finns gott om platser.

Flickan (i kränkt ton): — Skulle jag mjölka kör! Tänk, vad mina bekanta skulle skratta åt mig!

Jag underlåter att återge vad fastern svarade, ty det lämpar sig inte för tryck. Men flickan fick höra att hon var en högfärdsblåsa, att arbetet inte skämmer någon m. fl. nyttiga lärdomar.

Jag kom då att tänka på mina egna 16 år. Hurdan tiden då var. Rädsla för arbetet, av vad slag detta vara månne, var något vi inte kände till. Och den beryktade tråkigheten på landsbygden! Var fanns den! Jag har aldrig sett'en. Men roligt har jag haft på landet. Så roligt som jag aldrig kan få mera i mitt liv.

Ni sextonåringar av i dag, ni skulle varit med Elin och mig, när vi tjänade på den största gården i en by i södra Dalarna. Jag glömmmer t. ex. aldrig de långa, sällsamma vinterdagarna, då vi sutto vid våra spinnrockar från kl. 9 f. m. till 5 e. m. med avbrott för middag, då vi rusade ut i snöyran och drevo korna till vattenhon vid sjön. Vi plumsade i snön i varma näverskor, vi sjöngo och hojtade och kommo instormande i köket med röda kinder och muntra ord. Sedan trampade vi spinnrocken och tävlade om att spinna det finaste och jämnaste linet. Husmodern Stina gick och stökade, och ungarna sutto och lekte eller lyssnade till våra historier. Ty det berättades till spinnrockens surrande! När verkligheten tröt, så var det bara att hitta på. Vi ljög hemskt för varandra, men det gjorde ju mindre, när ingen trodde det värsta! Stina berättade ibland om sin ungdom, då de brukade kasta bränder efter elaka tattarkåringar, som ville förgöra folk och få, om man ej gav dem allt de tiggde om, och då det skröpade i gårdarna så det var ett elände. Och så mycket tokigt folk som det strök efter vägarna på den tiden! Stina berättade, vi lyssnade tills kafferasten kom, då vi ruskade av oss spöktämningen. Ibland gingo vi med spinningen till grannas. Där voro då alla byns flickor samlade till spinn-gille! Då bjöds på kaffe med många sorters kakor, och drängarna fingo kask. Och ute gnistrade vintern högtidlig och kall. Men inne i de väldiga köken glammade vi, sjöngo visor eller pratade om nästa lördagsdans. Vi voro alla som en stor familj. Vi duade Stina och Kalle och hela deras släkt, och hela byn duade vi. För det mesta voro vi sams; men då Stina en söndagsförmiddag bad mig att vagga den minsta ungen, svarade jag sturskt: — Vagga du dina ungar själv! Det är inte jag som skaffat dom till världen.

Det var söndag, se, och Stina hade skämt bort oss med att låta oss vara fria även på förmiddagen om det gick för sig. Jag ångrade

Nyligen har man genom dagspressen fått höra att flickorna — det gällde särskilt Norrlandsflickorna denna gång — inte tycka om att stanna kvar på landet. Alla vilja till stad, där de tro att paradiset väntar. Det är den berömda "tråkigheten på landsbygden" som spökar igen. Några uppfriskande ord om denna tråkighet och hur den inte finns för den, som har det rätta sinnelaget, säger den kända författarinnan Maj Hirdman i denna skildring.

snart nog, att jag svarade Stina så elakt, ty hon var ju så snäll och tålig mot oss. Överhopad med barn och göromål, var hon alltid densamma, blid och lugn som en Guds ängel. Inte heller nu svarade hon något, men den blick hon gav mig gör mig ont än. Ibland knöck vi väl mycket av toppsockret — se, socker är så sällsamt gott, när man är 16 år — men Stina dolde skickligt allt för Kalle, ty han hade blivit arg, han.

På kvällarna spelade vi guitarr och höllo mest till i drängstugan, där traktens ungdom samlades. Jag kan alla århundradens svenska folkvisor, och alla skillingtryck utan skryt sagt, ty något skulle man väl också läsa under de år, då de burgnas flickor sutto på skolbänken och pinades. Den pinan sluppo vi! Ack, ja! Vad jag är glad däråt!

På lördagskvällen drogo vi till dansen, ibland hade vi sällskap. Det fanns gott om ståtliga, vackra pojkar i Dalarna, och de finnas väl än — Jag minns så väl en vinter-natt då vi dansat oss trötta och gingo hem över isen på en stor sjö. Stjärnorna gnistrade som gnisterkvastar — det är ugnsrakor, som man sopar fint med i bakugnen — en vacker yngling, som hette Axel, höll mig om livet och sjöng med en underbar stämma:

— Var tyst, var tyst, du bölja blå,
du får ej så mot stranden slå,
du störer endast mina drömmar,
jag älskar icke dina strömmar.

Han sjöng hela visan om en annan Axel i främmande land, som längtade till sin brud, och störtade sig i böljan blå — — —

Jag visste ej, att han som diktat visan hette Tegnér. Jag förnam dock en fläkt av livets oändliga storhet i den stunden, och jag grät. Men ynglingen kysste bort de kalla tårarna, och smekte mig så varligt över pannan. Ändå, ändå, o, grymma unga hjärta, dansade jag med en annan nästa vår, och Axel skrev till mig:

Den ljuva kvinnan

är fortfarande mannens ideal, men han har trevligare med en annan, som inte är hans ideal. Den gammaldags kvinnan är inte populär, fastän hon alltjämt är i ropet, säger professor Alma Söderhjelm i nästa nr av Idun. Det är sannerligen knepigt att vara fruntimmer och frågan "vara eller inte vara — fruntimmer?" är befogad. Om Ni vill ge Er herre och man en lektion i gott uppförande läs då själv och låt honom läsa denna artikel.

— Kunde jag min känsla mana
att i ord uttrycka sig,
kunde du till hälften ana
huru högt jag älskar dig.
Natt och dag på dig jag tänker.

O. S. V.

Jag visade versen för Elin och skrattade som man gör när man är så ung och så fruktansvärt elak och dum.

Axel hörde till dem som älska för livet.

Om vintrarna voro fyllda av en säregen tjusning, så voro somrarna det ännu mera, trots att arbetet då var tyngre, isynnerhet i skördetiden. Men när vi lågo och kröpo i de ändlösa rovlanden för att rensa och gallra, doftade jorden så härligt emot oss, och Stina bjöd på så goda bullar de dagarna. Och Elin och jag rådgjorde mellan fårorna vilken av våra friare var att föredraga före de andra. Det var ett outtömligt ämne. Och så var det lustresan till Säterdalen! Till den skulle vi ha nya klänningar och hattar, så nog fanns det att prata om.

Det roligaste var nog slättern ändå, då alla gingo man ur huset med liar och räfsor. Jag var då så stolt och satte näsan i vädret, ty jag blev anförtrodd att köra släppräfsan. Och det är inte så lätt, det! Försök får ni se! Men jag var, som sagt, högmodig så det fräste om mig, och tyckte att det hela var en dans på rosor. Jag hånade Elin, som gick och räfsade som ett kvinnfolk. Ha, det var väl ingenting!

Sen kom råg- och havreskörd, och vi fingo nog ont i ryggen ibland. Men kom det regniga dagar, satte vi oss i väven och vilade. Och sen blev det trösk. Det dunkade och brusade på logarna, så att jag hör det i mitt inre än, och det är en musik som tjusar mig... Bärningens tid, då ladorna bli fulla av halm och logarna stinna av korn. Då vet man, att det snart blir slakt och brygd och bak. Och sen jul och högtid. Och sen spinnrockarna igen.

Ja, det var en underbar tid då jag var 16 år och arbetade på landet.

Men en vemodig oktoberdag, då vi just sutto utanför rovkällaren och skuro in och packade ned de sista rovlassen, en vemodig dag, då det regnblötte och hela jorden var tung, sågo vi skyggt på Stina och sade:

— Nu ha vi varit här i flera år, och du vet, Stina, att ungdomen behöver omväxling.

— Jo, svarade Stina stilla.

— Vi fundera att vi ska ge oss in till Avesta.

— Jag kan tro det, suckade Stina.

— Du har varit bra, du, Stina — — —

— Roligt att ni tyckt de' — — —

— Vi kommer nog och hälsar på — — —

Stina torkade sig i ögat med aviga handen. Och vi också.

En vacker dag reste vi till Avesta. Och där hamnade vi mitt i rök och damm, och industri. En ny tid begynte.

Fast kanske en dag, att jag tar med mig en skara unga flickor och drar ut på landet till kossorna igen. Jag längtar dit. — — —

MAJ HIRDMAN.

Kobbs Äkta Kinesiska Théer
Obs! Lilafärgade etiketter.
Peking * Canton * Hongkong

Rekommenderas av Herrar Läkare.

S V A R T A S V Ä R M O R

EN VISIT PÅ CYPERN, DÄR EN 25-ÅRIG KVINNA ÄR GUMMA.

Ett strävsamt liv i ett ganska originellt hem för Cyperns kvinna, här skildrad av en svenska, som med sin man deltagit i en forskningsfärd på den mångbesjungna ön.

OLEANDRARNA STÅ I BLOM OCH I trädgårdarna lysa aprikoser och persikor mogna. På Lapithosbergens sluttningar ligga kyrkorna, moskéerna med sina minareter och de vita husen uppklätrade. Havet skimrar i blåaste blått, och därbortom skymtar Mindre Asiens berg, eteriska, ljusa, uppåt förtonande i vitt, den eviga snön på dess toppar. Allt badar i sol. Det är utsikten från taket av borgmästarens hus i Lapithos.

Vid middagstiden skall du här finna det som i Törnrosas saga: alla sova. Bakom väl tillslutna fönsterluckor slumra husets invånare, och arbetarna ute på fälten ha sökt skugga under olivträden. Här intaga de sin måltid, oliver och bröd, och så somna de in fullkomligt obesvärade av flugsvärmarna. Då hetan blivit mindre olidlig, blir det åter liv och rörelse. Man reser sig, gnuggar ögonen, tänder cigarretten och tar så småningom åter itu med arbetet. Hela denna procedur är f. ö. mycket omständig och tar sin rundliga tid.

Med släpande steg i stora, tunga stövlar kommer åsnedrivaren vägen fram. Djuren äro hårt lastade med väldiga risknippor och en sky av det vita vägdammet står omkring dem. På en av åsnorna sitter en pojke uppkleven mellan ett par stora brödkorgar. Han är trasig och riven, det svarta, tovig huvudet är obetäckt, och han sjunger en av dessa grekiska monotona melodier, som man så ofta hör här. Ty cyprioten sjunger ofta och med förtjusning, mest sina egna visor men även en del andra, t. ex. "Yes, sir, that's my baby" och "Valencia", som tycks ha tagit hans hjärta med storm. Det spelas och sjunges mycket på kaféerna, av vilka det finns gott om i Lapithos. Männens tillbringa här sin mesta tid, dricka, röka, dansa, spela bräde eller spinna.

En av kaféägarna är Kristoferos. Ingen tillreder kaffe bättre än han, ingen är mera glad och gemytlig, och han har givet de flesta kunderna. Kristoferos har lärt sig svenska ord. Han kan säga både goddag och godafton och då någon av svenskarna kommer in, rusar han blixtnabbt fram med en stol och säger välkommen med en mycket lustig accent.

Det finns något, som imponerar på cyprioterna mer än allt annat, ja, som nästan har en magisk inverkan på dem. Det är en kamera. Dessa livliga, larmande och gestikulerande sydlänningar bli framför kameran stilla och

begrundande som inför ett mysterium. Särskilt kvinnorna älska att bli förevigade i alla möjliga konstlade poser.

Den arbetande kvinnan åldras snabbt. En del av dem utföra det tyngsta jordbruksarbetet, som

"Svarta svärmor" vid spisen.

Högtidsrummet i ett cypriant hus.

de börja med vid 12-13 år. Ryggen blir böjd, gången trött och släpande och vid 25-30 år äro de åldringar. Svärmorerna i borgmästarens huset är för cypriotiska förhållanden oerhört pigg och ungdomlig. Hon kallas vanligen "svarta svärmor." Men så går hon också ständigt omkring klädd i mörkt. En kjol av svart- och vitrutigt hemvävt tyg, en snäv, svart jacka på den spensliga gestal-

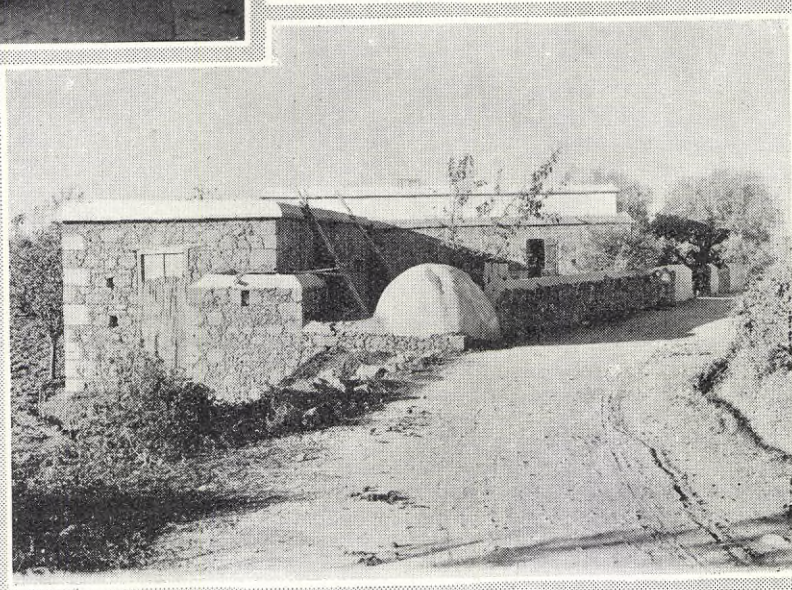
len är rött eller grönt och i kanten försett med paljetter. Flätorna hänga löst på ryggen eller också knyts de upp tillsammans med huvudduken. Svarta svärmor har håret flädfritt tillbakastruket och duken knuten långt bort i pannan. I dag bakar hon. Degen kavlas med en käpp, som rullar mycket hastigt under hennes vana handgrepp. På kakorna lägger hon socker och kanel, viker dem dubbla och steker dem i olja. Dessa kakor bli förfärande sega, men anses av cyprioterna som något enastående gott och förekomma endast vid festliga tillfällen, men då i överflödande mängd. Värden lägger själv för och det blir minsann inga småsmulor! Hela tallriken full. Vad är att göra? Jo, det finns en räddning. Vill man bevisa bordsgrannen en särskild ynnest, ger man honom, det man inte själv orkar med. Det hör bara till god ton. Döm om ens förskräckelse och förvåning, då man själv första gången blev utsatt för denna älskvärdhet!

Som sagt, det konsumeras ofantliga massor av dessa kakor. En del småbröd serveras med honung. Kanel tycks vara en ofrånkomlig ingrediens vid småbrödsbakningen.

Mest bakas en slags smaklösa, runda limpor, som för påskveckan stämplas med Kristi monogram. För påsken bakas också bullar, som beströs med sesamfrön. Överst tronar ett ägg, färgat rött av alger. Brödet bakas i fristående, runda ugnar, ty järnspisar förekomma endast i de förmögnare husen. På

spishällen, genom stenar avdelad i flera eldstäder, lagas maten: ris, bönor och macaroni. En mycket vanlig rätt är ris och köttfärs i vinlövsblad. Och så äter man naturligtvis sal-

(Forts. sid. 888.)

En gård på Cypern

ten och på huvudet en svart duk. Alla kvinnor här gå ständigt omkring i huvudduk. De bära den dagen lång, och som jag tror, också på natten. Jag kan inte tänka mig dem utan detta plagg, som för högtidligare tillfäl-

CAP
Kejsarnougat

Utsökt god nougatchoklad
i 10- och 15-öres-bitar

EN OLYCKLIG KVINNA

MOR OCH DOTTER BERÄTTA SINA LIVSÖDEN FÖR

Antoinette Ingelotz, f. Leijonstedt.

JAG SITTER FRAM för ett litet vackert rokokobord, som i många generationer gått i arv i min släkt. Det är en ganska ovanlig pjäs, överdelen går att lyfta av och blir ett litet bord för sig, avsett att på sina elegant svängda ben placeras i en fin dams säng. Ett otal fack och lådor i denna övre del av bordet äro inredda för olika ändamål, bläckhorn, toilettsaker m. m. Hela den lilla möbeln har en absolut kvinnlig prägel. Den har också alltid gått i arv på spinsidan, och ofta har jag undrat på de händer, som före mina smekt dess buktiga yta, ha de skälvt av glädje eller vridits i smärta, är det tårar, leenden, eller stilla resignation, som viska till mig ur lådornas hemlighetsfulla gömmor.

I ett av facken ligga två gulnade pappersbuntar, tätt fullskrivna med två olika handstilar, en senare hand har knutit dem tillsammans och skrivit utanpå omslaget »Mor och dotter». Jag ögnar igenom de tämligen svårlästa sidorna och finner att det är just två kvinnor i min släkt, i vilkas ägo det lilla bordet varit, som på sin ålders dagar nedskrivit sina intryck. Den äldsta skrivelserna är daterad 1827 och författad av Antoinette Ingelotz, född grevinna Leijonstedt. Den andra är skriven av hennes dotter, friherrinnan Antoinette Lagerbring, född Ingelotz.

Antoinette Leijonstedt föddes 1756 på Nyborg hos sina morföräldrar. Föräldrarna voro, sedermera landshövdingen i Västerbottens län, greve Carl Wilhelm Leijonstedt och friherrinnan Florentina von Kocken. Från barndomen omgiven av all den kärlek, skydd och omvårdnad, som endast ett gott föräldrahem kan giva, fick dock Antoinette ej ett så ljust liv, som man hade kunnat hoppas. Sina första år tillbringade hon i morföräldrahemmet, medan fadern var ute i pommerska kriget. Sedan morföräldrarna dött, övergick en av deras gårdar, Aske, till greve Leijonstedt, och föräldrarna bosätta sig nu här. Men redan vid 8 års ålder förlorade den lilla Antoinette sin mor, och detta blev vändpunkten i hennes liv, som härefter får något vinddrivet och rotlöst över sig. Hennes far,

En romantisk upptäckt gjorde en dag författarinnan till denna skildring, fru Louise Lagerbring-von Kru-senstierna, då hon i ett sig tillhörigt bord hittade en bunt gamla papper, skrivna i förra århundradet av två kvinnor i hennes släkt. Här ger hon några utdrag ur de läsvärda anteckningarna.

Bredsjö gård, där mor och dotter nedskrevo sina minnen.

säger hon själv, »älskade mig visst obeskrivligt» men det är ju ej så lätt för en man, betrodd med höga ämbeten och uppdrag att själv leda en liten dotters uppfostran. Hon vistades därför under flera år dels hos olika kvinnliga släktingar, dels i pension i Stockholm, för att lära sig franska. 26-årig gifte sig Antoinette med kammarherren hos Gustaf III, majoren Berndt Gustaf Ingelotz. Av makarnas fyra barn blev yngsta dottern, Antoinette, gift med generallöjtnanten friherre G. O. Lagerbring. Sedan baron Lagerbring inköpt egendomen Bredsjö i Uppland, flyttade familjen dit, och här tillbragte Antoinette Ingelotz som änka sina sista år i dotterns hem.

Antoinette Lagerbring, född Ingelotz var mycket yngre än sina tre syskon och framlevde större delen av sin barndom ensam med föräldrarna. Hon undervisades först i hemmet, dels av modern, dels av en guvernant. Senare tillbringade familjen några vintrar i Stockholm, där Antoinette fick gå i halvpension, samt dessutom taga lektioner i ritning, spelning och dans. Hon blev mycket firad i sällskapslivet och hade många friare. Då generalen, friherre Lagerbring, änklings med en fullvuxen dotter, anhöll om hennes hand, var Antoinette Ingelotz redan 26 år. Hon tvekade länge. Aldrig behövde hon dock ångra detta steg, hennes äktenskap blev ofantligt lyckligt. Makarna fingo en son, Karl Gustaf och sedan generalen avlidit, bodde hans änka tillsammans med sin son och sonhustru, först på Bredsjö, och sedan i Uppsala.

Bredsjö är en vacker egendom i Uppland. Huset är ett vitrappat envåningshus med frontespis och gavelrum i vindsvåningen. Det ligger, skuggat av vackra gamla träd vid den idylliska Bredsjön, omgivet på alla sidor av leende bygd. I ett av de södra gavelrummen, vettande åt trädgården, ne-

Rokokobordet, där anteckningarna förvarats.

danför vilken Bredsjön glittrar mellan trädstammarna, stod det lilla rokokobordet. I det rummet satt grevinnan Ingelotz en stilla sommareftermiddag. Genom det öppna fönstret hörde hon sin lille dotters ivriga röst.

Den gamla damen får ett blott drag kring munnen, när hon tänker på sin dotters husliga lycka. Oförmärkt glida tankarna över på hennes egen ungdom, och hon ser sitt liv passera förbi; tavla efter tavla ur det förgångna rullas upp för hennes inre syn. Hon minns de lyckliga första barndomsåren och sedan de tidiga besvikelserna, det moderlösa barnets bittra ensamhetskänsla, som blev till förtvivlan när fadern gifte om sig — först då kände hon sig riktigt hemlös. Så komma några sorgfria, glada ungdomsår, hon är firad på baler och knyter vänskapsförbindelser med jämnåriga. Hon har många friare, bland annat två unga män, vilkas vidare öden hon följt på avstånd, »bägge hade de varit mycket förmånligare parter än det hon gjorde!» Men hon hade redan tidigt förlorat sitt hjärta till den vackre Berndt Gustaf Ingelotz. »Visst var det sant, att hans hela fortune var Gustaf III:s nåd samt en obehövlig förmåga att intaga alla som kommo i hans väg. Men framtiden tillhör ungdomen», och greve Leijonstedt gav sitt samtycke till de ungas förening. Antoinette var vid tiden för sitt giftermål 20 år gammal. Hon småler vemodigt vid minnet av de första lyckliga åren, hon hade verkligen trott sig »vara i kärlekens sköte». De nygifta bodde på en täck egendom i Nyköpingstrakten, där Antoinette fick många vänner, och där hennes två äldsta barn föddes. Men snart mulnar hennes horisont. Efter sin andra barnsäng var hon länge sjuklig, hennes utseende förändrades, och hon märkte snart, att mannens känslor för henne ej mer voro de samma. Hon suckar — »den erfarenheten är tung att göra, när man gift sig par amour». Hennes små barn förljuvade dock moderns tillvaro, hon fick med några års mellanrum ännu en son och en dotter, och hon ägnade mycken tid åt både deras moraliska och intel-

OCH DEN LYCKLIG

KOMMANDE SLÄKTEN — EN ROMANTISK BREVBUNT

G. O. Lagerbring.

Antoinette Lagerbring på gamla dagar.

Antoinette Lagerbring, f. Ingelotz.

lektuella uppfostran. — 1783 dog hennes far, några år därefter började mannen sälja och köpa den ena egendomen efter den andra, hon fick ständigt flytta, och ekonomin var ej heller den bästa. »Allt hade väl ändå gått jämförelsevis lätt, om ej mannens lynne blivit alltmer ojämnt och snart ohejdat despotiskt.» Tyvärr gick det alltför ofta ut över både henne och deras »söta» barn. Oftast dock över henne själv. Med ett ord, hon var ej längre lycklig. Det pinar henne, att hon nu har svårt minnas honom utan en viss bitterhet, »hans karaktärssegenskaper och själsgåvor voro dock av naturen både ädla och stora, han var en rätträdig och sanningsälskande man med stränga principer.» — Hon hade också varit utsatt för ledsamheter och obehag från flera av hans släktingar, vilket i hög grad pinat hennes känsliga sinne, vars ömtålighet ökats av ständigt kroppslig klenhet. Så lätt hade det tyvärr ej heller varit att under flera år ha svärmodern boende i huset. Många kära anförvanter hade hon tidigt förlorat, syskon, barn, svärson. Om hon, som det en tid såg ut, även blivit skild från sin yngsta dotter genom att denna gift sig i Skåne, hade hon »bestämt ej kunnat hårda ut. Lyckligtvis blev det romperat, de två hade ständigt fått vara i varandras närhet, ja, nu drogos de ju också, de kära barnen, dottern och mågen, med hennes ålderdom.»

Sommardagen lider mot sitt slut, den sjunkande solens sneda strålar sila genom lövverket, snart skall granskogen på andra sidan sjön färgas av ett rosenskimmer. Hennes levnad lider också mot sin afton. Kanske kunde det en gång intressera hennes efterkommande att få veta något om hennes livsöde. Så beslutar hon att på papperet fästa de minnesbilder, som denna kväll passerat för hennes inre syn.

Hon är lycklig nu, men hennes livs missräkningar ha varit många. Vid slutad bokföring står nog sorg och en aning bitterhet på pluskontot. Dock, hon har försökt

att fylla sitt kall, och »har väl rättighet att nu längta till en fullkomligare värld.» Ingen behöver henne mer, flera av hennes barnbarn äro redan förlovade, och hon gläder sig åt att vara stammor åt ett talrikt uppväxande släkte. —

I lådan i rokokobordet fann Antoinette Lagerbring moderns anteckningar kort efter hennes död. Hon läste dem under djup rörelse och lade sedan åter tillbaka dem på sin plats i bordslådan. — 27 år senare sitter hon, själv en åldrad kvinna, sedan flera år änka och omgiven av barn och barnbarn, på Bredsjö. Det är åter en sådan där stilla sommareftermiddag. De gamla träden äro högre och lummigare och skymma en del av utsikten, men eljest är allt sig likt. Friherrinnan Lagerbring har dragit sig tillbaka till sin mors rum på södra gaveln. Hennes blick faller på det gamla bordet, och hon drar ut lådan, där moderns anteckningar förvaras. Hon kommer på den tanken att själv nedskrivna några minnen ur sitt liv, och hon börjar sin berättelse sålunda: »I samma rum, där jag nu sitter, har en älskad moder för 27 år sedan nedskrivit föregående — och vid genomläsandet därav har det fallit mig in, att även jag i min enslighet, skulle göra ett litet utkast av min tillryggalagda levnad, ehuru på intet vis händelserik — den har förflutit stilla och obemärkt, såsom hela min varelse — — —»

Ett efter ett stiga minnena fram och svepa som värmande, milda vindar om hela hennes varelse, väva framför hennes inre syn en skimrande slöja, och fylla hennes hjärta och tankar med kärlek och ödmjuk tacksamhet. Kärlek till alla dem, som stått och ännu stå henne nära i livet, tacksamhet för allt det goda, hon så oförtjänt undfått. De sorger och motgångar, som ingen människa undgår, de ha hos henne endast tjänat till att ytterligare framhäva de ljusa sidorna.

Främst bland människor, vilka likt goda andar värnat hennes väg, står modern. Man måste beundra den fina och grundliga bildning som forna tiders kvinnor med de ringa resurser, som stodo dem till buds förmåd-

de inhämta, och den samvetsgrannhet varmed de hela livet fullföljde de lärdomar de fått. Den lilla Antoinette läste under barndomen alla förmiddagar olika ämnen för modern och alla eftermiddagar franska. Musiklektioner tog hon för att fröjda fadern, »som glädde sig åt hennes nätta sångröst.» De år familjen bodde i Stockholm, var Antoinette redan tidigt ute i societeten. Hon hade alltid roligt på baler, men sörjde över att ej kunna få åtföljas av sin mor, som på grund av ständigt sjuklighet ej deltog i sällskapslivet. Den roligaste stunden var, när hon vid hemkomsten fick berätta sina intryck för »sin moderliga vän». Åt faderns goda egenskaper ger hon full rättvisa, men hans hårdhet mot sin hustru faller som en mörk skugga över hennes eljest ljusa barndom. Med rörande ödmjukhet gläder hon sig över att hon, som fått ett »tämligen fördelaktigt utseende och av naturen begåvats med ett jämnt och glatt lynne, snart blev hans förklarade favorit, som mången gång förmådde mildra de häftiga vredesutbrotten.» Man förstår att hon varit solstrålen, som ofta skingrat de hotande ovädersmolnen i hemmet.

Så kommer kärleken in i hennes liv. I fem år är hon förlovad med en skånsk adelsman, vilken hon tidigt skänkt sitt hjärta — när hon själv på goda grunder bryter deras förbindelse, äger han det ännu. Hon är många gånger nära att förtvivla, men kärleken till och omsorgen om modern hålla henne uppe och besegra slutligen hennes böjelse. Faderns försök att förströ henne, genom att låta presentera henne vid hovet och deltaga i allehanda festligheter pinade henne snarare, men hon gjorde honom till viljes för att glädja honom. Så förflyter hennes liv under flera år lugnt och stilla. Av modern har hon från tidiga år lärt sig att aldrig vara sysslolös, utan indela sin dag mellan olika göromål, och hon har aldrig tråkigt.

Då får hon ett giftermålsanbud från den 19 år äldre man, som också blev hennes make. Hon har känt honom från barndomen och vant sig att blicka upp till honom med vördnad och beundran. Att hon ändå av många skäl tvekade, förstår man, ett av dem var tanken på att få en fullvuxen styvdotter, som var faderns ögonsten. Men ännu vid sena år blir hennes varma hjärta

(Forts. sid. 891.)

BAKLÄNGES TILL LYCKAN

ETT FRAMTIDSVARSEL.

HUR NÅGON KAN FINNA DET HUSLIGA arbetet mindervärdigt, begriper jag inte. Att man tycks göra det är nog alltså ett faktum: i tidningarna söka två "fl. fr. landet" plats i familj mot femton, som söka plats på kafé. Och kontor skall man väl inte tala om.

För närvarande äro jag och barnet vårt eget hembiträde. Barnet är vida bättre än jag. Hon diskar. Hon har frivilligt tagit diskningen och hon kan konsten, eller rättare, hon har gjort det arbetet till en rationell konst. Alldeles på egen hand. Jag har köpt henne en liten svabb, en borste till gafflar och en till mjölkflaskan, som kommer var morgon. Det är nästan faktiskt att man icke med de mest sinnrika inköp kan få ett hembiträde att använda verktyg i arbetet. Ett hembiträde använder sina händer och en trasa. Men min lilla tolvåriga kamrat i köket, hon gör i en lustig blandning av lek och från slentrian ofördärvat sinne diskningen till ett fermt, renligt stycke konsthantverk. Hon byter vatten tre gånger, hon vispar upp flingor, hon sköljer, hon torkar dishon, alltsammans i den glädje, som skall vara hemsysslornas a och o — att det blir skönt och friskt efteråt. Hon är makalös. Och så avbryter hon alltihop med att piruettera på golvet eller härma Polly eller ropa åt den gröna fågeln så att de båda utföra en duett av underliga ljud, eller hon ser efter en katt och lyser med en lekfull överdrift åt en tusenfoting, som dykt upp ingen vet varifrån.

Hon gör allt detta med sådan glädje därför att världen icke besmittat henne så att hon tror att hennes arbete är föraktligt.

Jag gör mitt med ganska stor glädje, jag med. Inte med så stor — ty jag vet ju, att det inte lönar sig fullt så bra ekonomiskt, d. v. s. det kommer inte in kontanter av det. Därför är jag förströdd ibland. Jag spekulerar också på, om jag skall slå om och bli expert i mitt kök, på om överbliven pepparrotssås kan användas och om vi ska köpa en tvättmaskin att ha på spisen. Och så vidare.

Men däri är jag lik min lilla dotter, att jag icke föraktar det jag gör, jag är bortom den flärden, liksom hon inte hunnit dit.

Jag hoppas hon aldrig kommer dit. Kan det egentligen finnas något trevligare, något som gör en mera omtyckt, än att skapa tillvaron ren och frisk omkring sig? Och det gör man ju med att städa, bädda rationellt, icke fuska (min dotter kom på mig med fusk igår, jag var för lat att vända ut och in på hela sängen), hålla allting blankt, golv, bord, badkar, gafflar, glas, allt vad man rör vid.

Kan det finnas något som borde göra en kvinna mera omtyckt, än att hålla ett hem sunt och rent och icke slösaktigt, maten god och väl uträknad, inga sura eller mögliga rester, ja, rent ut sagt, laga att det inte bubblar i avloppet och att renhållningsmannen, som hämtar våra sopor, inte behöver tycka att det görat är för tråkigt? Ty även den sidan hör till — vi löpa in och ut med våra sop- och skalpaket (vi göra nämligen paket av det.) Och så allra först och till allra sist själv vara blank, hade jag så när sagt. Och kammad och putsad och torr och utan stekos och ha djuren omkring sig nöjda vare sig det vore kor och kalvar eller en hund och en papegoja?

Jag vill tala om, att vi bli omtyckta också! Alldeles förfärligt av husets herre, när han kommer hem. Mitt i all elektricitet och varmvatten och gas leva vi för ögonblicket i en stenåldersgrottas primitiva arbetsfördelning och lycka. Vi är alldeles otroligt kvinnliga och manliga, som om tiden stode stilla. Och vi ha alldeles förfärligt roligt. Är det ett framtidsvarsel?

VERA v. KRÆMER.

Om Idun

**blivit slutsåld på båtar och tåg
så var vänlig anmäl detta om-
gående till Iduns Expedition,
tel. 16 46 och Norr 61 47.**

Stresemann undertecknar fredsfördraget.

Aldrig mera krig!

*Ett historiskt ögonblick
i Paris.*

Även om vi ännu äro långt från utopien evig fred, så ha vi dock anledning glädja oss åt det steg mot målets förverkligande som tagits i och med den s. k. Kelloggspaktens undertecknande. Det historiska ögon-

Ceremonien i Utrikesdepartementet — Briand undertecknar.

Fredsfördragets upphovsman, mr Kellogg, med fru vid ankomsten till Paris.

blicket var förlagt till Paris till dess Utrikesdepartement, där mr Kellogg från U. S. A. och dr Stresemann från Tyskland träffade samman med Briand. — Särskilt dr Stresemann blev livligt hyllad av fransmännen — man hade mycket undrat om han skulle komma, desto mer som ohälsa hindrade honom, och därför blev tillfredsställelsen desto större över hans närvaro. Nu skall fördraget underställas en rad mindre stater, även Sverige är inbjudet att underteckna. Här ses några bilder från den högtidliga ceremonien i klocksalen vid Quai d'Orsay i Paris.

Det är trist att stoppa strumpor.

Läse ej följetongen.

Man kan inte göra allting på en gång.

HUSMODERNS TOLV-TIMMARS DAG

EN LITEN LAGBOK OM HUR DEN SKALL UNDVIKAS.

”8 TIMMARS ARBETSDAG — JAG undrar när jag hade det sist?” Är sucken bekant? Fortsättning: ”Jag fattar inte varför min arbetsdag alltid rymmer naturens stadgade tolv timmar. Och ändå är vi bara han och jag och ungen. Pondera att man hade åtta barn —! Jag gnor från, ja, hiskligt tidigt i alla fall, i ett sträck tills jag trillar i säng någon gång på kvällen, och ändå ser här ju inte så underbart märkvärdigt välskött ut. Kan någon begripa det?”

Det är nog inte så svårt att begripa och uppspara roten och upphovet till denna husmoderns klagan. Det finns nämligen något som heter organisation. Och det undras, om tio i yrket nykomna husmödrar på hundra har tittat det ordet i vitögat tillräckligt mycket och länge. Titta som en liten början på det nya och bättre livet på vidstående bilder. Och formulera av dem en ”Husmoderns lagbok” att nyttja och begrunda. Till exempel:

§ 1: Husmor beslute sig för att vakna när hon vaknar och inte en halvtimme efteråt. Sätte alltså energiskt fötterna i tofflorna och — ja, det är enklare att säga vad hon *inte* gör. Det är trist att stoppa strumpor, evad

Smöret!

tid på dygnet det vara må, men det är dubbelt trist att göra det sittande halvklädd i en rufsigt säng i ett ostädadt rum, när nål och garn och sax drunknar bland filtarna så fort man släpper dem ur ögonsikte. Bara en sådan liten syndadetalj förskjuter arbetsdagen någon timme.

§ 2: Husmor läse *ej* följetong efter frukosten när tjugo plikter och ett å flera barn skria på henne. Det är grymt, när man sitter vid frukostkaffet och maken har rusat och allt är ganska gott, men det är livsfarligt för den följande arbetsdagens utseende. För har man börjat så kan man inte sluta och en tidning är tjock. Alltså: drick ur kaffet och giv pressen vad den tillkommer när det den tillkommer.

§ 3: Husmor göre *ej* allting på en gång. Brott mot denna paragraf följer omedelbart på brott mot den närmast föregående: har man tillbringat en av de dyrbara städtimmarna över följetongen så måste man sedan taga hemplikerna buntvis. Men har man inte brutit mot tidningsregeln — sortera de tjugo plikterna och det obestämda antalet barn i lämplig ordningsföljd och gör sedan en sak i taget. Låt oss säga babyn först för vinnande av akustisk lättnad och sedan resten metodiskt och strategiskt överblickat. Försynen har i sin godhet och visdom inte givit människan mer än två händer, alltså bör hon inte lömskt förhäva sig över denna naturens statut.

§ 4: Husmor irre *ej* i bodar och på torg som en kalv i en skog. Alla ha väl någon gång sett henne, damen med de irrande ögonen, som köper så här: ”Jo, jag skulle ha ett kilo ägg och en liten bit ost och två par stångkorvar och ett hekto räkor och, vänta, var det något annat, nej, jag tror inte det, jo, ett halvt kilo bit och, jag har för mig att jag har glömt något, jo, det var så sant det, en burk senap — —” Och så ut genom dörren och in igen: ”Snälla fröken, en bit leverpastej glömde jag, och så ett halvt kilo kaffe —” Och sedan gatlopp hem och

när hon trevar efter dörrnyckeln står plötsligt i eldskrift för hennes skräckslagna blick: SMÖRET. Penna och papper och litet eftertanke — exempelvis på den stund hon inte läste tidningen — hade räddat henne från en halvtimmes onödig smörjakt.

§ 5: Väninna komme gärna någon gång men gånge även gärna någon gång. Naturligtvis måste hon ha sina väninnor hos sig ibland och visa babys första tand och höra litet om livets gång utanför de egna tapeterna, men när klockan börjar knalla mot middags-tid så skall väninnan, om hon inte av eget förnuft tackar adjö vänligt men bestämt avlägsnas. I annat fall, om väninnan sitter kvar ända in i potatiskokningen resulterar umgänget, ofta upprepat, ofelbart i att värdinnan blir tröttkörd och utpinad av det vardagliga knoget, retlig och otrevlig inuti och ful och gammal utanpå. Och så mycket är väl ändå inte nöjet värt?

BANG.
Teckningar av G. Chatham.

Naturligtvis måste hon ha kafferep.

Fönster putsas bäst med HÄXAN

H A S S E

NOVELL AV

GERTRUD LILJA

HASSE HADE SÅ NYLIGEN BLIVIT väckt ur kaos och gjort sitt inträde i tillvaron, att hans själ ännu var en smula omorganad. Hans lust- och olustkänslor voro visserligen starkt utpräglade men svåra att definiera; det mesta i världen var nytt för honom och återstoden okänt. Allt är emellertid relativt: en vacker dag var Hasse "storebror", och det vädjades ofta till hans högre förstånd och större erfarenhet i tvistiga frågor.

Att bli storebror föregicks av sorger och obehag. En dag till exempel var modern helt enkelt försvunnen. Det hade skett alldeles omärkligt. Hasse hade suttit försjunken i ett invecklat bygge, han hade inte så noga gett akt på vad som försiggick omkring honom. Plötsligt hade det legat en tystnad, en enslighet i luften, och han hade stigit upp från golvet i barnkammaren, gått fram till dörren och ropat mamma. Han hade ropat en, två, tio gånger, för varje gång med allt högre röst, men ingen mamma hade kommit. Barnjungfrun Lillys försäkran att mamma gått ut bara en liten, liten stund och strax skulle vara tillbaka, tog han ingen notis om. Men slutligen lyckades hon distrahera honom genom någon improviserad lek. När Hasse tröttnat på den nya leken, blev det emellertid samma historia: rop på mamma, till en början små förhoppningsfulla rop, som småningom övergingo till ångestfulla och ursinniga. Det blev för Lilly att hitta på en ny, ännu intressantare lek — nöden är uppfinningarnas moder. Dels tyckte hon verkligen synd om Hasse, dels satt herrn, hans fader, i sitt arbetsrum, och hon var rädd att han skulle höra Hasses rop — hon skämdes över att äga så ringa inflytande över sin skyddsling, att hon ej lyckades förmå honom att glömma sin moder. Så sniglade sig dagen fram, lång för Hasse, men förvisso ännu längre för Lilly; den mänskliga fantasien kan nämligen sina, när det gäller att distrahera ett barn till glömska av dess mor. Och dock, det skulle bli än svårare för henne. Det som syns överkomligt på dagen blir outhärdligt mot natten: när ett litet barn, som bär på en obestämd saknad, skall till att sova, resulterar dess sorg i en våldsam opposition mot omgivningen. Varken trotjänarinnan Emma eller den underhållande Lilly betydde längre det minsta grand för Hasse, de voro honom i hög grad missagliga, ja, hans fiender, som det gällde att värja sig emot och akta sig för att somna ifrån, förrän mamma infunnit sig. Hans rop på mamma kunde röra sten, de hade börjat förlora sin styrka, hans röst var hes och bruten.

Till slut kapitulerade Lilly och knackade på herrns dörr.

— Hasse vill inte somna...

Fadern gick in till sin son.

— Seså, Gustavsson, gaska upp dig! Du är ju stora karlen!

Fadern hette nämligen Gustav och kallade sonen konsekvent Gustavsson. Faderns blotta inträde i rummet lugnade Hasse betydligt — fanns pappa så nära, var det väl inte alldeles uteslutet att också mamma var tillfinnandes...

— Finns här någon choklad i huset? frågade fadern.

— Ja, i skåpet står en påse, som Hasse brukar få en bit av varje kväll innan han somnar; han har redan fått fyra bitar...

— Ge honom alla bitarna på en gång! Jag köper mer i morgon.

Innan Hasse hunnit få slut på chokladen, hade han somnat med en bit i vardera handen.

— Stackars fattiga barn, sade gamla Emma. Han såg inte så beklagansvärd ut, där han låg i sina fina spetslakan och sin varma, bländande vita pyjamas, men han hade spår av tårar på kinderna, och det var hans moderlöshet, som grep henne, fast den var av tillfällig art.

Nästa dag var Hasse resignerad. Han ropade väl en och annan gång, men tydligen mest för formens skull. Han lade in betydligt mera själ i leken än han gjort dagen förut. Det som underlättade det hela för honom själv och Lilly var kanske framför allt det vackra vädret, som tillät lek ute i trädgården. Där i den stora, villande världen, bland gräs och strå och spirande blommor, fann Hasse glömska. En förlust blir kanske i själva verket aldrig ersatt, men när det med tiden går bra att leva ändå, beror det på att man vänjer sig vid fattigdomen. Hur som helst, för Hasse började det gå utmärkt bra att leva utan modern.

Modern hälsade till Hasse från sjukhuset, där hon låg, och fadern undrade inom sig, om han skulle våga riva i Hasses sår och framföra hälsningen. Han gjorde det. — Mamma hälsade till Gustavsson, sade han och lyfte honom upp till sig; det var en dag när Hasse var som strängast sysselsatt ute i trädgården. — Mamma? Det låg fråga i Hasses röst, ingen saknad eller sorg. Han stretade av alla krafter att komma ned på marken igen, lyckades, och hade i nästa stund nupit knoppen av en tulpan. Fadern blev betänksam — hade pojken redan glömt sin mor? Visserligen var han ännu inte fyllda två år, men ändå... Han talade mera med Hasse om modern, men Hasse visade inget tecken till intresse. Också Lilly och Emma funno sig föranlättna att friska upp hans minne och vädja till hans sonliga känslor, de höllo fram för honom moderns fotografi, som Hasse visserligen pliktskyldigast kysst, men med långt större övertygelse kysste han i nästa stund en vilt främmande tants fotografi.

Lilly hade under den tid, hon var nästan ensam ansvarig för Hasse, beflitat sig om

hans uppfostran. De sex till sju upprepade huvudnickningar, åtföljda av vinkande handrörelser, som hittills utgjort Hasses sätt att hälsa och som kom honom att likna en kinesisk docka, vars huvud man sätter i rörelse, förmådde hon honom att inskränka till en enda sirlig huvudböjning, som gott kunde kallas bugning. Hasse var själv en smula imponerad av sin nya konst och demonstrerade den flitigt inför hönor, hundar och katter. — Hasse behöver inte buga för djur, bara för människor, förmanade Lilly. Då bugade Hasse för Emma, Lilly och fadern.

Äntligen kom modern tillbaka. Hasse stod ute i trädgården, när bilen stannade vid grinden. Fadern steg ur bilen och tog emot ett bylte, som modern räckte honom. Därpå steg modern ut och nalkades Hasse med utbredda armar. Men Hasse stod orörlig med sin sandhink i ena handen.

— Ska inte Hasse hälsa på mamma?

— Visst ska du hälsa på mamma! uppmanade fadern.

Då steg Hasse närmare, sträckte fram sin hand och gjorde sin finaste bugning.

Med ett skratt drog modern honom intill sig, kramade och kysste honom. Men Hasse arbetade av alla krafter att komma loss.

— Han känner inte igen mig, sade modern bedrövad.

— Det ser inte bättre ut.

Men byltet började till Hasses häpnad att skrika, och uppmärksamheten avleddes från honom.

Hasse hörde Emma och Lilly kalla den främmande damen fru och ställde sig solidarisk med dem. När han under dagens lopp förevisade trädgården för modern, drog han henne till de ställen, han själv fann intressant, under uppmaningen: Titta här, fun!

Men på kvällen, när han skulle lägga sig, hade han ingenting emot att "fun" hjälpte honom i säng. Och när hon trodde, att han sov, och ville smyga sig därifrån, visade det sig, att han var vaken: han ropade mamma och började gråta. Det var svårt att få honom i sömn; vid minsta rörelse från moderns sida spratt han upp och ropade mamma. Ur djupet av Hasses själ hade väl vaknat minnet av vad han ägt och förlorat — han hade fått det tillbaka, och hans sinne var fullt av ångslan att förlora på nytt...

Hasse låg inte längre i sängkammaren. Men varje morgon innan föräldrarna voro uppstigna, kom han in till dem, gjorde reverens — en bugning — för lillan i hennes säng och klev sedan upp till föräldrarna, nyter, fullsövd och full av odygd.

Sin syster behandlade han aktningfullt, han tolererade henne, intet därutöver. Han fick ta allt för stor hänsyn till henne och göra allt för stora eftergifter i sin egenskap av storebror för att hälsa hennes entré i familjen med entusiasm. Dock — en gång överraskade modern honom i en öm tête-à-tête med henne. Han stod uppkleven på en leksakslåda invid hennes vagn och talade med henne med öm och jollrande röst, som han hört modern göra: Bitta lilla, Bitta lilla... I handen höll han en trähäst, som han generöst erbjöd henne, men vilken hon dock inte tog emot av den enkla anledningen, att hon ännu var oförmögen att hålla om ett föremål. Tyvärr måste modern ingripa störande, ty dels lutade vagnen be-

(Forts. sid. 891.)

Hon går på kapploppning.

Nyheter och råd om
höstelegansen.

Nedan: Grå ulster med scarf i patinerad lapin. Bruyère, Paris. Edman och Andersson. — Kappa i brun sammet besatt med beige-färgad sydamerikansk skunk. N. K.

LEKKERT

Tweedulster i högblått och grått med grå carculbesättning. Creed, Paris. Edman och Andersson.

LEKKERT

LEKKERT

Beigefärgad gummirock. Lelong, Paris. Edman och Andersson.

KAPPLÖPNING — DET ÄR ETT suggestivt ord. En reguljär svensk utan kontinentalare vanor och ovanor tittar på det med huvudet litet på sned och en vacker blandning av lust och olust i de blåda ögonen. Och så en dag, när en ljusblå vårvind eller en roströd höstvirvel fläktar honom om öronen, då mobiliserar han eller hon det besjungna modet i barmen och skramlar i evad fordon som bjudes en sådan dag ut till kapploppningsfältet.

Väl där gör han i smyg små privatorienteringar för att sortera start och mål och springhästar och civila hästar och jockeyer och tränare och ägare och publik och övrig tross. Och sedan är han kapploppningsmogen, besestrar energiskt sin bestämda uppfattning att en häst består av fyra farliga fötter med stora järnklumpar på och ett huvud med en massa tänder i och väljer ut en häst som ser snäll ut i ansiktet eller — hon — en jockey med vita tänder och en vårdad nackbena, och så hänger han sig över räcket och blir blå av spänning och tror att det är hans häst och hejar och betar sig. Inom en kvart stiger kapploppningsblodet honom åt huvudet och han stegar i gamla hjulbenta hästmäns spår fram till ödesapparaten och sätter en tvåkrona på någon häst med ett anslående och lovande namn, "Hiåhej VIII" eller "Cheer up" eller något i den stilen. Blir tvåkronan en tia blir han kapploppningshabitué, blir den en nolla blir han melankolisk och tar nästa omnibus.

Så ter sig dagen för honom, men för henne, om hon vill fira dagen på Ulriksdal, uppställer sig en fråga, som hon inte hoppar över lika ledigt som favorithästen högsta häcken: klädfrågan. Hur skall man vara klädd för att förena ekiperingsens två hand-i-hand-faktorer: elegant och ändamålsenlig. På utlandets kapploppningsplanscher dominera spets och strass och lätt och luftigt med stora tyllhattar överst

och små sidenskor nederst. En sådan utstyrelse är ju inte att tänka på för oss, när höstlöven virvla omkring i våt sand och solen går ur moln i moln och svala vindar svepa om totalisatorns knutar. Motto bör alltså bli: varm elegans, med lika betoning på båda orden.

Vad säga våra experter om detta problem? En dam kan inte gå utan kapp på en svensk kapploppning, förklarar N. K. Alltså får omsorgen koncentreras på kappan. En crêpe-de-chine-klädnings med yllekappans foder i samma färg, en mörkblå tailleur med silverräv, en ensemble i årets modiefärg — det finns många variationsmöjligheter.

Sportelegans, betona övriga initierade. Fram för det anglosachsiska modet med tweedrockar, enkelt och chic, passar för alla väder. Stockholms modehus borde för övrigt lägga an på originell elegans i regnkappor, det är vad en dam behöver på en svensk kapploppning, där det praktiskt taget regnar en skvätt för varje startskott.

Edman och Andersson, vars expert gjort en glänsande spurt hem från Paris och nu står som första man att lyfta en aning på höstens modeförlåt, korar till årets färger rökgrått, grågrönt, bordeauxrött och svart. "Ingenting ser så torftigt ut som sommarelegans på höstkapploppning. Nej, man skall ha sådant här — — —", ulstrar i blågrå tweed, stadiga och varma men ändå fördelaktiga för figuren, fantasifulla fladdrande gummikappor, stilfulla tailleurer — och så skinn! Skinn av alla de sorter och i alla de fasoner, uppslag och kragar och — nytt! — scarfs att knyta i rosett.

Alltså: strikt anglosachsisk tweedelegans eller fantasifull fransysk höst-skinns- och ulsterdito, se där varmed damerna denna säsong skola förbrylla och bedåra hästar, jockeyer, tränare, ägare, publik och övrig tross.

B. A.

JOFUROL

TEKNISKA FABRIKEN J OFUR, STOCKHOLM.

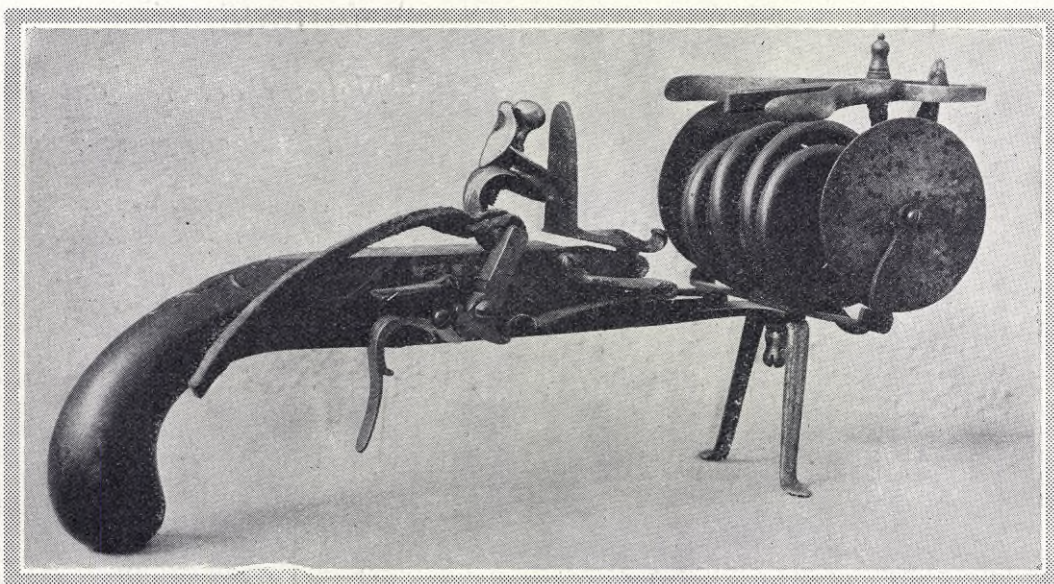
-BAD befriar Edra rumsväxter snabbt och effektivt från de skadedörande parasiterna. Finnes i flaskor från kr. 0:75 i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer.

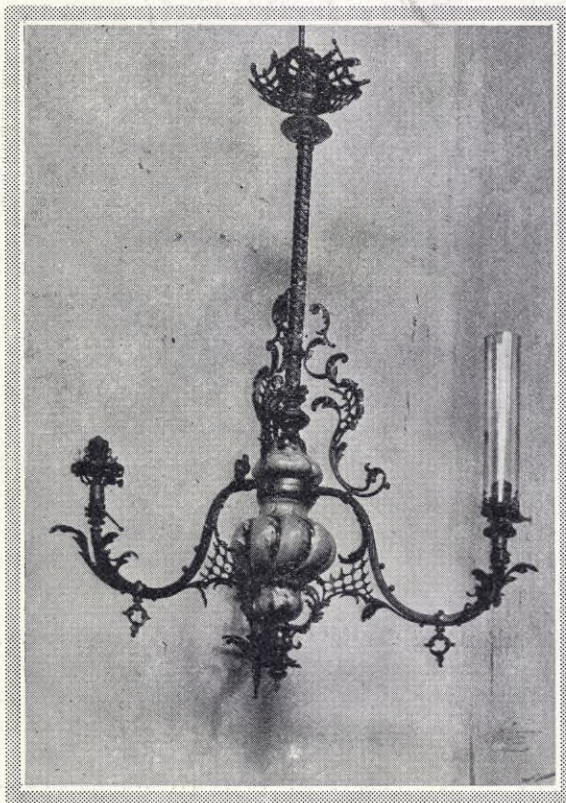
L J U S E T I V Å R T J Ä N S T

SÄSONGENS FÖRSTA UTSTÄLLNING I LILJEVALCHS KONSTHALL.

En utställning, som särskilt bör intressera våra hemkvinnor, är den, som den 1 sept. öppnades i Liljevalchs konsthall och som döptes till: "Ljuset i människans tjänst." Där får man en intressant exposé över belysningens historia genom tiderna och över modern armatur och belysningsteknik.

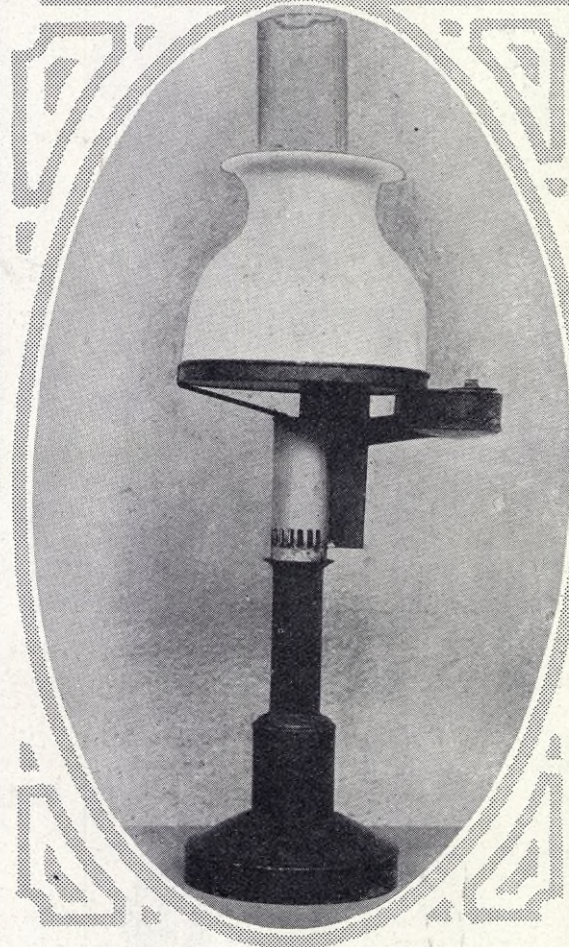
Revolvorn har inspirerat modellen till denna eldkatt med plats för både fnöske och ljus.

När gasen kom...
Takkrona i mässing
och rosa porslin från
1860-talet.

Ficklampa i den gamla, goda tiden med stearinljus.

Lampglasets uppfinnare 1756 och rovoljelampen tog sig ut på detta sätt. Fotogénlampan — en skräcksyn från sekelskiftet.

Nertill fr. v.: Ett hörn av vardagsrum, utställt av Harald Westerberg. — Ett smakfullt ordnat skyltfönster från A.-B. Svenskt Tenn. Belysningen av ing.-firman Georg Schönander.

H O V E T I S P A N I E N

KUNG ALFONSO OCH HANS FAMILJ.

Några festliga dagar får Stockholm bereda sig på i mitten av månaden, då Spaniens konung kommer på besök. Han återgäldar därmed konung Gustafs visit i Spanien härom året. Tyvärr åtföljes icke kung Alfonso av sin ställiga och vackra drottning, född engelsk prinsessa, som jämte sina unga döttrar är mycket populär i Spanien och vid det spanska hovet, vars glans och grandezza ger en utsökt ram åt kvinnlig skönhet.

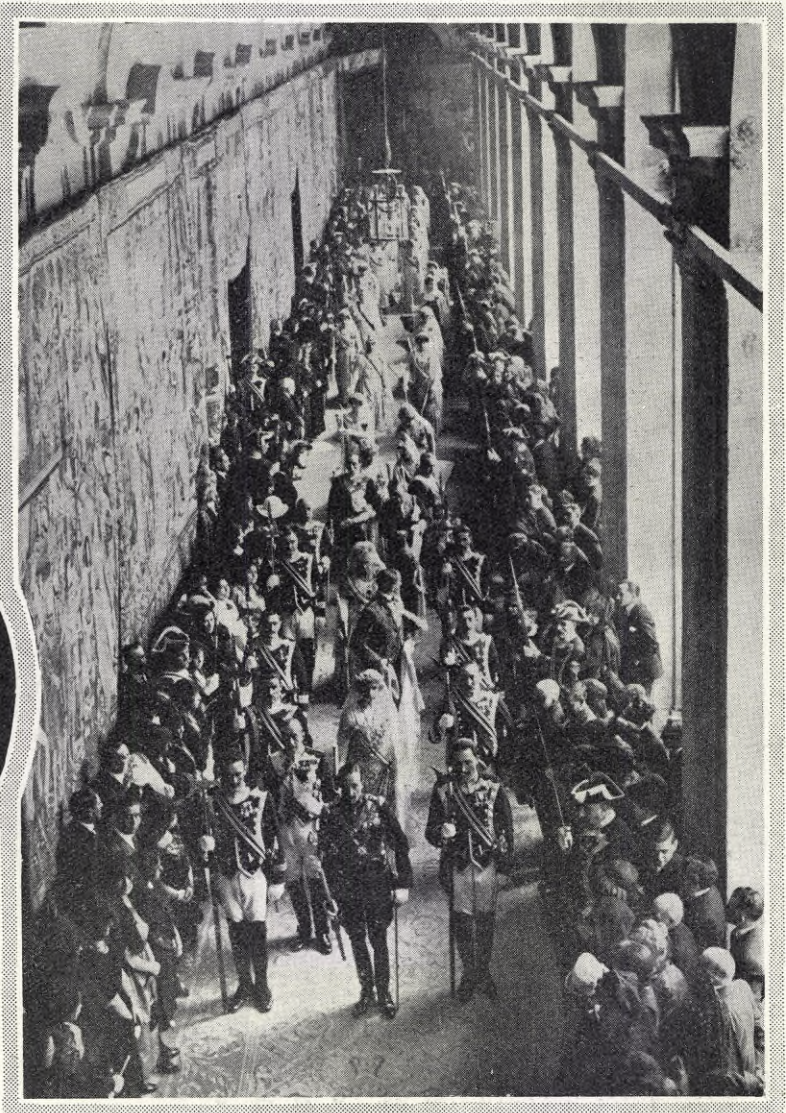
Kung Alfonso äser en tjurfäkting.

Drottning Ena på sommarvisit i Biarritz.

Drottningen av Spanien med sina två döttrar, infantinnorna Beatrice och Maria Christina.

Spansk hovparad vid en högtid i slottet i Madrid. Kungen och drottningen gå främst.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

ANNA ÅSTRAND.
F. Hellström, Linköping. Änka efter vice häradshövdingen J. A. Åstrand.
85 år den 14 september.

ABELA LILJEDAHL.
F. Strüwe, Motala. Änka efter grosshandlaren Thure Liljedahl, Motala.
80 år den 14 september.

JULIA ANDERSSON.
F. Boëthius, Stockholm. Änka efter kronofogden F. A. Andersson, Orsa.
75 år den 13 september.

ANNA CARLANDER.
F. Nordwall, Hälsingborg. Änka efter med. doktor Olof Carlander, Göteborg.
70 år den 7 september.

SOFIA SÖDERMARK.
F. Rydin, Stockholm. Änka efter apotekaren Axel Södermark, Stockholm.
70 år den 10 september.

HULDA EWERLÖF.
Fru, F. Graf, Norrviken.
70 år den 13 september.

ESTHER MALM.
F. Rosengren, Falun. Änka efter fiskerintendenten fil. d:r A. H. Malm.
65 år den 3 september.

HILDA DAHLQUIST.
Fru, Vreta Kloster. Måka till f. d. förste trafikinspektören Anders J. Dahlquist.
65 år den 8 september.

AGNES von ROSEN.
F. Wolsgaard, Lund. Änka efter godsägaren Sophus von Rosen, Wennberga.
65 år den 8 september.

ESTER SAHLGREN.
F. Sjöström, Öregrund. Änka efter kyrkoherden Carl V. Sahlgren, Öregrund.
65 år den 11 september.

ELIDA SANOMON.
Fröken, Skara. Lektor i matematik och fysik vid Skara Folkskoleseminarium.
60 år den 3 september.

EBBA WEDBERG.
Fröken, Stockholm. Förest. för F. V. O:s Centralbyrå, led. av fattigvårds- o. nykterhetsnämnderna m. m. Dotter till justierådet J. O. Wedberg.
60 år den 9 september.

NATALIE NORRBY SÖDERSTRÖM.
F. Klingwall, Visby. Änka efter rådmannen Josef Norrby Söderström, Visby.
55 år den 8 september.

ULLA LINDER.
Fröken, Bjurnäs, Flen. Författarinna. Dotter till professorn och domprosten C. V. Linder o. hans maka, f. Wallenberg.
55 år den 9 september.

ANNA KRANTZ.
F. Stenhammar, Linköping. Änka efter kyrkoherden Adolf Krantz, Vreta Kloster.
55 år den 11 september.

ESTER BERGMAN.
F. Ramsay, Stockholm. Måka till direktören Gust. Bergman, Stockholm.
50 år den 28 augusti.

GERDA HALLGREN.
F. Cederberg, Jönköping. Måka till överstelöjtnanten vid Smålands arméartillerireg:te John Hallgren.
50 år den 9 september.

ELNA HOLMBERG.
Fru, Södra Åby. Kyrkosångerska. Organist och kantor i Hemmesdyng och Södra Åby församlingar.
50 år den 9 september.

TORA von SCHEDVIN.
F. Sjölander, Göteborg. Måka till ingenjören Sven H. von Schedvin, Göteborg.
50 år den 9 september.

ANNA JOHANSSON.
F. Pettersson, Jönköping. Måka till skogsinspektören Anton Johansson, Jönköping.
50 år den 11 september.

Millioner

nöjda husmödrar över hela världen begagna det dubbelverkande, äkta original-fosfatbakpulvret

PÅ CYKEL GENOM EUROPA

EN SEMESTERFÄRD SOM TVÅ STOCKHOLMARE TILLRYGGALAGT I SOMMAR.

KAN NÅGON TRO, ATT DETTA är hjärtat av Böhmen? Här blommar ju prästkragar och blålockor, här doftar klövern så starkt i solen, att man kan bli helt yr. Det är ju svensk midsommar!

Men värmen, värmen! Nej, detta är inte Sverige! Jag talar inte om det genomdränkta, molnhöljda land, som vi just i år vänt ryggen — det är överhuvudtaget inte vår svala, nordiska juni med dess svärmiska kvällar utan het, strålande högsommar, sådan som vi uppleva den därhemma under två korta röt månadsveckor, vartannat år. Och den härliga allén av idel bigarråträd vi cykla fram genom, är inte nordisk. Jag älskar de svenska vägnas bräm av ödmjukt grågröna pilar och mörka, blygsamma oxelträd — jag vill inte säga, att detta är vackrare, men det är något annat. Och de svartmuskiga zigenartyperna som vi mötte på vägen med deras vackra, pråliga kvinnor och små svartlockiga keruber till barn — kritpiporna, de blixtrande ögonen, de granna, smutsiga schalarna, vagnarna där de bo, den förskräckliga rotvälskan, som ingen kristen kan bli klok på — allt detta är förvisso ett stycke sydländskt liv på denna underbara högplatå mellan Karlsbad och Praha.

Vi ha förut tillrygglagt sträckan Hässleholm—Karlsbad på våra pålitliga Crescentcyklar, men den färden har gått genom Skåne och Nordtysklands civiliserade bygder. Först nu börja dagarna få en glans av äventyr. I Tyskland har man lovat oss skurkar och rövare i skogarna! Vi ha visserligen inte mött några, men ändå...

Marken blir röd och humlerankorna klänga frodiga på höga störor mot den blå himlen. Det ljusa ölet i värdshusen är gudarnas nektar för trötta cyklister.

Så komma vi till Praha — trettioåriga kri-

Grevinnan Marg. von Schwerin med sin cykel.

Cykelfärder ha kommit på modet igen, men att någon färdas genom hela Europa på cykel hör nog till undantagen. En sådan åktur ha emellertid Iduns medarbetare, grevinnan Marg. von Schwerin, Märtha-skolans direktis, och hennes make, gjort på sin semester i sommar — heder åt en sådan semester-motion! Färden gick från Stockholm till Budapest och ytterst sällan följde resenärerna för frestelsen att ta tåget. Här ger grevinnan några glimtar från resan.

gets stad. Ännu den dag som i dag är sjunga mödrarna i dessa trakter för sina små:

"Der Reiter zu Pferd!
Der Sattel ist leer.
Die Schweden sind kommen,
Haben alles mitgenommen,
Haben die Fenster eingeschlagen,
Haben den Blei davon getragen,
Haben Kugeln drauss gegossen
Und das Kindlein geschossen!"

Ännu kvarsittande kulor i murarna vittna överallt om våra tappra förfäders framfart. "En vacker staty!" säga vi och stanna i beundran. — "Bara en kopia", svarar vår ciceron och suckar likt den patriot han är. "Originalen finns på Drottningholm — in Schweden!"

Midsommarafton i Jihlava. När vi ganska trötta efter dagens strapatser hinna fram till denna medelstora stad, ha vi turen att råka rätt på en lika lustig och vacker som för oss förbryllande procession. Vad i all världen? Ett myller av små barn utklädda i de mest pittoreska ålderdomliga dräkter, somliga grupper enklare — ett slags gammaldags arbetare, beväpnade med hackor och andra verktyg — andra synbarligen litet förnämligare tjänstemän. I tätan marschera några högst intagande små figurer — galanta rokokokavaljerer i

miniatyr med vita peruker, spetskrås, sidenfrackar och skor med blanka spännen. Detta tåg av småttingar — en gammal midsommartradition i Jihlava — är, som vi sedan få veta, ett minne från den tid, då trakten var berömd för sina silvergruvor, och dräkterna äro trogna kopior av dem som buros av gruvornas personal — de små eleganterna i tätan representerande de rika gruvägarna.

En annan barnprocession — 7—14 års gossar och flickor i röda blusar och vita kjolar — avslöjar sig som en av de tjeckiska gymnastikföreningar: "zokohls", som vi så mycket hört talas om. Dessa föreningar, som utmärka sig för en ganska spartansk anda, ha rönt ofantlig tillslutning. Snart sagt alla tjeckiska barn skrivs in, och de ungdomliga medlemmarna resa sedan omkring och ge uppvisningar — en i sitt slag storartad nationalpropaganda och ett uttryck så gott som något för den unga republikens starkt utpräglade självkänsla. Att se deras prestationer är en upplevelse.

Genom idylliska små byar, där gässen och barnungarna äro lika talrika och lika snara att snattrande och med framsträckta halsar skocka sig kring de främmande — förbi fält, där kvinnor i måleriska dräkter gå i sitt arbete med sina små på ryggen, medan männen behagligt köra sina lass — förbi otaliga värdshus, där det dricks öl och vin och spelas kaglor och kort och där kackerlackorna bli stora som gråsparvar — går vår färd alltjämt söder ut mot Brno. Här slår en fläkt av Östern en till mötes; på smutsiga gator trängas underligt klädda utställningsbesökare från republikens alla hörn.

Att västerländsk civilisation förmått sig med stadens orientaliska kynne, därom bli vi ock tillfullo överbevisade av den imponerande

Bröllop har nyligen firats mellan folkskolläraren Helge Ulme och fröken Elsa Broberg, dotter till kyrkoherden i Kristvalla Konrad Broberg och hans maka, född Essén.

I Hedemora kyrka sammanvigdes söndagen den 12 augusti distriktsveterinären Sven Carlsson, Tjällmo, och fröken Greta Åkerblom, dotter till fabrikköparen O. B. Åkerblom, Hedemora, och hans maka, född Lennartsson. (Gehrman, hovfoto.)

Guldmedalj
Nässjö 1922

Guldmedalj
Falun 1927

H. M. Konungens Hovleverantör

Dirigold

är i likhet med äkta silver ej ofelbart, men om Ni emellanåt putsar Edra Dirigold-bordbestick med Dirigold-putsextrakt, komma de under alla tider att bibehålla sitt vackra och förnämliga utseende

Erhålles från
DIRIGOLDS FABRIKER - ÖREBRO

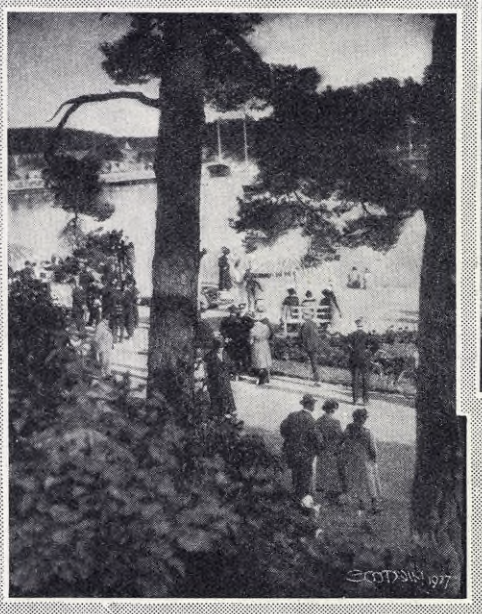
Försäljning i Stockholm hos
Dirigold, Birger Jarlsgatan 26.

V Å R T D E A U V I L L E

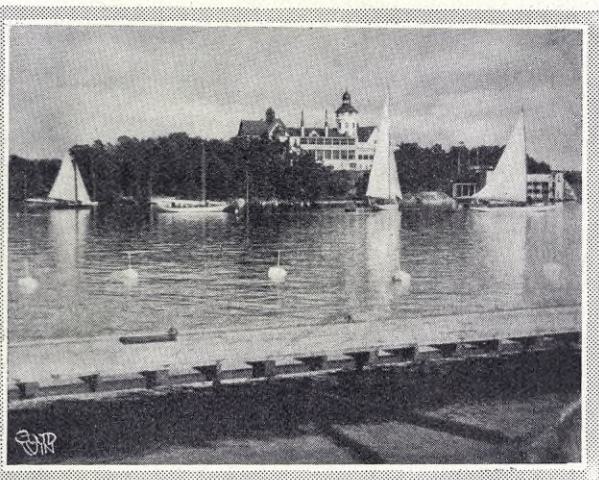
SALTSJOBADEN FIRAR JUBILEUM.

Saltsjöbadsidyll.

Strandpromenad.

Saltsjöbadens restaurant.

NÄR SVENSKEN TACK VARE breddgrad och överdådigt levnadssätt, lyckats skänka sin lekamen diverse krämpor, då sätter han sig ned och vänder längtans blick mot söder. Och ser, allt efter kynnet och läggningen, en härlig natur att bli frisk urmänniska i, eller en natur med vackra människoboningar att genom umgänge med bådadera vederkvicka kropp och själ på en gång, eller ett hotell på stranden av det blåaste hav med en standard, dit bara hjärnans furstar förmått klättra upp, eller ett sjukhem, lugnt och tyst och lyxbetonat med tropikerna krypande inpå knutarna och sol och luft i obegränsade kvantiteter.

Saltsjöbaden jubilerar.

Sammanhanget mellan dessa båda stycken kanske förefaller något svagt, men det är ett stort misstag. Saltsjöbaden, vår vackra och mondäna bad — ja, badort är väl knappast ordet, snarare badmöjlighet, vill genom årets mångdubbla jubileum på ett effektivt sätt påpeka sitt varande. Och att den längtande svensken gott kan minska fjärrskådandet i sina ögon, när han spanar efter rekreationsort och i stället med välbehag låta dem falla på Saltsjöbaden.

Om han också inte direkt kan bli urmänniska, så finns det där i civilisationens sköte skogar, där storstadens barn utan ansträngning kan gå tillräckligt vilse. Och naturen med de vackra människoboningarna möter honom tio steg från stationen, när han stiger av sitt bekväma halvtimmeståg. Medelhavets blåa böljor eller tropikernas dränkande vildsinthet skimrar inte för hans ögon, när han går ut på hotellets trappa, men Saltsjöns glasklara vågplask och småbjörkars svala sommarusning — man kan tveka om, vilket som drager starkast. Det

lugna och fridfulla sjukhemmet finns i varje fall, och sol och luft fingo vi på samma gång som södern. Ergo: tänk dig för, du kranke svensk, och res till Saltsjöbaden.

Och även du friske. Du har bara att kasta dig i vågskvalpet, tyst för dig själv eller via gallsCRIKEN på en rutschbana, eller slänga dig i gräset och se björkarnas luftiga grönska skimra genom slutna ögonlock. Och efter en dag av sol och härlighet sätter du dig vid ett dukat bord med allt vad du vill ha innanför fönstret och Baggensfjärden i blånande soldis utanför. Och sedan dansar du till Jack Harris snyftande synkoper tills himlen rodnar. Vad kan människan mer begära?

Detta är Saltsjöbaden nu. Men när årets främste jubilor, Knut Wallenberg, för ett kvartssekel sedan upptäckte Baggenssträndernas möjligheter såg där annorlunda ut, guds natur och inte mycket mer. Det är främst hans förtjänst, att han med sitt jubileum kan förena ortens, badhotellets, badanstaltens, järnvägens och flera andra. På 30 år har Baggensvikens lantlighet förvandlats till en modern villastad med en kontinental fläkt över badlivet och de människor, som lockats dit för att stanna för alltid eller likt flyttfåglar ständigt vända åter.

Främst bland Saltsjöbadens attraktioner

får man nog sätta Badhotellet, även om rösterna sedan fördela sig ganska jämt på naturen, Jack Harris, tennisbanorna, menuerna, rutschbanan och de goda bilvägar. Och främst i Badhotellet står dess avhållne läkare, O. F. Åberg, som även har sitt jubileum i år och förgäves sökt undgå popularitetens svallvågor. Han har, under de år han verkat där, satt sin prägel på hela badanstalten och framförallt lyckats genomföra, att Badhotellet inte urartat till en kuranstalt för lyxens jäktade och okynnessjuka barn utan verkligen och i främsta rummet står till de lidandes och till konvalescenternas förfogande. Man kan inte undgå att bli frisk och nöjd och livskraftig av en vistelse där, med en stor halvild park att promenera i, en liggveranda att solsteka sig på, en underbar utsikt över vatten och grönska åt alla håll, kunniga underläkare, snälla och personligt intresserade sköterskor att ta sin tillflykt till och eleganta sällskapsrum att vara trevlig i. Dessutom — det viktigaste — en förstklassig sjukavdelning med alla sorters bad, ljusskåp och kvartslampa och bassänger, och en stor gymnastikavdelning med massagerum och ett grenverk av svarta hävarmar och underligheter, där patienten mekaniskt tvingas att stärka sig efter behov.

Att nu, när september börjar leka juli, tala om vad Saltsjöbaden är på vintern, med fjärdarna i blånande is och skogarna i dråsande vitthet och skidspåren slingrande över fälten, lönar sig väl knappast. Men de, som varit där då, veta, att intet kan hindra dem att komma åter.

B. A.

utställning, som i anledning av republikens tioårsjubileum här föranstaltats. Men näst muséer finns det ingenting, som tar på den stackars turistens krafter så som utställningar. Vi fly till de nyupptäckta macochagrottorna strax bortom staden — ett förtrollat land. En dag i dessa grottor skänker oss ny spänstighet. Men efter tankens kranke blekhet inställer sig. Bästa vägen till Budapest, det avlägsna målet för vår cykelfärd, går över Bratislava som den gamla österrikisk-ungerska kröningsstaden Pressburg numera heter, och mot söder går färden vidare dit i lämpligt avvägda dagsmarscher. Nu äro vi äntligen nere på slättlandet och de verkliga strapatsernas tid är förbi om än sista etappen — Komorn-Budapest — bjuder på åtskilliga besvärigheter. MARG. von SCHWERIN.

Svarta svärnor.

(Forts. fr. sid. 877.)

lader. På ett utmärkt sätt förstå de att kandra frukter. Fikon, melon, pomerans och framför allt deras syltade valnötter äro helt enkelt förtjusande. Överallt blir man bjuden på dessa sötsaker.

Gästen föres in i det allra heligaste, ett rum med de mest fantastiska prydnadsföremål. På väggarna hänga bonader och brickor, pappersblommor, brokiga fjädrar och torkat gräs, ljuva filmansikten, heliga madonnabilder och krusifix, allt i skön blandning. Vackra cyprianska spetsar ligga på borden. Utanför husen sitter den cyprianska flickan och sömmar spetsar dagen lång. I en stor kista har hon ett förråd, som hon med stolthet visar.

Där finns dukar, lakanspetsar, örngott och näsdukar. Det är ett arbete, som fordrar både skicklighet och tålmod. I Lewkara, en by på södra Cypren tillverkas de vackraste spetsarna. Små envisa och efterhängsna gummor gå omkring och sälja arbetena, och naturligtvis komma alla från Lewkara. Bäst man går, intet ont anande, kommer någon och hejdar en, ställer väskan på vägkanten, öppnar den och breder ut härligheten. Och nog ser det frestande ut. Men de begära naturligtvis dubbla priset. Och om det inte blir någon handel av, bli de högst bekymrade, skaka på huvudet och lunka vidare i den brännande solen.

ROSA LINDROS.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Vem skall betala?

En fråga, som nog varit föremål för hetsiga debatter inom mängden kvinnlig eller manlig eller blandad krets är kvinnans hållning gentemot notan när hon i manligt sällskap tillbringat en kväll på någon lokal. Diskussionen har nog i allmänhet även glidit över på andra besläktade områden, om en dam skall låta sitt manliga sällskap betala teater- och biobiljetter, spårvagn och annat liknande. Härnedan ber en indignerad manlig röst att få göra sig hörd i litet vidare kvinnliga kretsar än han personligen kan nå med sina rättmätiga — eller vad säga våra läsare? — förebräelser.

Nuerna hava ju kvinnorna lika rättigheter med männen i alla avseenden även på det kommunala och politiska området. På det ekonomiska hava de ju sedan länge på det skarpaste upptagit konkurrensen med oss. Här om är intet att säga. Men varför undandrager sig då alltid kvinnan att betala för sig själv när hon i sällskap med någon man bevisar något nöje eller intager någon förfriskning? Åtminstone jag har då aldrig sett någon dam göra någon ansats till att betala för sig själv. Under somrarna då jag vistats på olika badorter och kommit tillsammans med damer har det alltid varit jag som fått betala eftermiddagskaffet, och om aftnarna vad som då förtärts. Och detta vore ju ej så mycket att anmärka på om det vore en verklig ekonomisk uppoffring för damen att bestrida dessa utgifter, men då det gäller damer med goda inkomster och självförsörjande kvinnor finner jag det orätt. Detta så mycket mera då det gäller damer, vilkas inkomster i många fall kanske överstiga den mans, med vilken hon är i sällskap. Varför icke även i detta fall hålla på jämlikhet med mannen? Och slippa tacksamhetsskulden. Just i sommar hade jag ytterligare ett exempel på huru gärna damerna ställa sig beroende av mannen då det gäller att betala för dem. En dam som jag ½ timme förut blivit presenterad för, svarade, då jag framkastade att det är dans i afton: Ja, kan man få sällskap skulle det vara roligt. Vi gingo tillsammans och under aftnens lopp talade vi om kvinnans jämställdhet med mannen. Över vilket hon uttryckte sin stora tillfredsställelse och sitt hopp om att det även snart skulle bli kvinnliga domare och präster, "för varför skola vi stå efter männen i något avseende?" Jag

instämde. Men när räkningen kom var jämställdhetsåsikterna borta och jag fick ensam betala. Hennes betalning bestod i "tack så mycket".

Ungherre med små inkomster.

Det svåra valet.

En man, som stritt med samma problem som "Det svåra valet" vill här genom att berättat sitt livs historia försöka giva henne ett råd, i vilken riktning hon skall gå. Ensam med alla sitt livs bekymmer, den vägen pekar han på, därför att han själv försökt gå en annan väg och dyrt måst erfara, att han gått fel.

Jag är man och har därför med en viss — förlåt ordet — medlidsam skepsis betraktat de speciella damintressen, som blottats i denna diskussionsklubb. Men inför "Det svåra valets" enkla ord rymmande så mycket av ett livs tragik har jag måst överge denna specifikt manliga syn på värdet av de tankeutbyten, som gjorts i dessa spalter. Jag har t. o. m. ansett mig själv böra ge en bit av mitt livs erfarenhet — med risk att få den utsatt för samma sorts kritik, jag själv slösat med. Vad som tvingar mig är att jag kanske kan hjälpa en okänd kvinna med vilken jag blott har det gemensamt, att jag gått igenom samma sorg som hon.

Jag gifte mig 1912. Min hustru var engelska och vi bodde i England. Hon var från barndomen klen och på något sätt överspänd och visade ibland en dragning åt ren hysteri, som jag bekämpade med så milda medel jag kunde. Vårt andra barn föddes två månader efter världskrigets utbrott. Hon hade sin far och två bröder, som hon älskade mycket, vid fronten. Klenheten efter barnsängen och ängslan för de sina bröt ned henne. Den 15 januari stupade hennes båda bröder i samma skyttegrav, den 21 föll hennes far. Inom tre veckor fick jag min dom: Min hustrus tillstånd var sådant, att hon snabbast möjligt måste interneras på sinnessjukhus, av allt att döma för all framtid. Så snart freden slöts flyttade jag till Sverige med mina två flickor, 6 och 4 år gamla.

Jag stod inför samma val som Ni. Min ekonomiska ställning var relativt god, men å andra sidan var jag fullkomligt hjälplös inför mina små flickors krav på vård och ett hem. Främmande hjälp kunde inte i längden ersätta en mor. Jag ville inte ge någon annan hennes plats, jag kunde inte glömma och flytta min kärlek över på någon annan kvinna, men jag måste. Jag tog ut skilsmässa och gifte om mig.

I åtta år har jag varit gift — olyckligt gift med den mest sympatiska och älskvärda kvinna jag känner. I våras skildes vi. Det gick inte. Jag förmådde inte göra henne lycklig. Till sist stod jag inte ut med halyheten i min tillvaro, detta att älska en kvinna och leva tillsammans med en annan och ta emot hennes kärlek utan att ge något igen. Nu är jag ensam, hon har mina barn hos sig, men mitt liv följer en rak linje och det är huvudsaken. Jag kan inte kommentera min historia. Men Ni, som skall göra samma val, tänk på vad jag sagt — halvheter kan aldrig skapa helhet. Och helhet är vad livet skall vara.

En erfaren.

Bitterheten har gjort henne hjärtlös.

Anser "Endast Moster" om den enda i vår läsekrets, som avrädde "Rådlös" att taga till sig sin mans barn. Detta må bli sista ordet i denna så ordentligt ventilerade fråga.

"En som prövat" ger det välmentade rådet, att ej taga gossen. Men kan någon låta ett barn gå ifrån sig på det sättet? Ej behöver man väl förutsätta, att andras liv blir som ens eget. "En som prövat" är i mitt tycke litet för hjärtlös i frågan, men har hon tydligen blivit bitter av det hela. Men här i världen får man lära så länge man lever, och i synnerhet att behärska sig. Tager nu Rådlös sig an barnet, vet hon åtminstone vart barnet kommit, och riskerar ej, att det kommer till människor, som äro hårda mot det och låter honom förstå "Du är född utom." Och vad rör ett barn för vart det kommer i denna världen.

Kan man hjälpa en sådan varelse att komma på solsidan vore just rätta punkten att göra en god gärning mot honom, då fadern lever och vill erkänna honom. Trots att en som prövat haft bittra erfarenheter torde nog Rådlös hädanefters räkna därmed och rätta sig därefter. Har man det minsta känsla för barn, ej släpper man väl ifrån sig ett dylikt frivilligt, om än omständigheterna äro aldrig så vidriga. När fadern i ett ögonblicks hastighet ej tänkt längre än näsan räcker, bör ej barnen få sota därför, isynnerhet som modern är död och fadern kan få tillfälle sona. Barnhusbarn och utomäktenskapliga finnas gudinog utplanterade ändå. Man behöver ju ej gå längre än till sig själv. Visserligen blir ju Rådlös ej riktig mamma, men en styvmamma är ju alltid bättre än ingen alls.

Endast Moster.

Gertrud Adelborg 75 år.

"MED TACK FÖR DE BETYDANDE INSATSER hon gjort för att bereda stora grupper av kvinnor en mera tryggad ekonomisk ställning samt alldeles särskilt för ästadkommandet av husmodersskolan för landsbygdens kvinnor." Så skrevs det i Idun 1907, då Iduns kvinnliga akademi tilldelade Gertrud Adelborg sitt pris för året. Med dessa ord är långt ifrån allt sagt, som kan sägas om Gertrud Adelborgs verksamhet i det förlutna. För det första: ord uttrycka bra litet. Rimforsa lanthushållningsskola, Gertrud Adelborgs skapelse, är det som närmast äsyftas då det talas om "husmodersskolan för landsbygdens kvinnor."

Som föreståndarinna för Fredrika-Bremerförbundets byrå i över tjugo års tid, fick Gertrud Adelborg en inblick i den stora bristen på utbildningsanstalter i lanthushållning för kvinnor. En inblick i detta som i mycket annat, då det gällde kvinnoarbete och kvinnans ställning i samhället. Hennes livliga

deltagande i rösträttsarbetet är väl icke helt glömt ännu.

Då Gertrud Adelborg nu fyller 75 år — den 10 september — borde ett tack från Svenska kvinnor rätteligen nå henne. Få ha som hon så troget och målmedvetet arbetat för sina medsystrar. Kanske kommer tacksamhetsn inte så där direkt som ett brev på posten, men den finns i många hjärtan och om alla de som njuta frukterna av Gertrud Adelborgs verksamhet visste om den, skulle de säkert förena sig med de andra i hyllningen på födelsedagen. Idun ber att få instämma.

En säregen familjehögtidlighet ägde rum den 31 augusti i Malmö då förvaltaren *Elias Grönberg* och hans maka, fru *Anna Grönberg*, född Johansson, firade minnet av sin 70-åriga bröllopsdag.

Julia Håkansson 75 år.

Fru Julia Håkansons senaste roll, den gamla arbetarhustrun med revolutionära tänkesätt i Hoppla, vi lever! på Dramaten — vilken värld av gestalter rymmer icke mellan denna senaste rollskapelse och den första, Nora i Ibsens Dockhem. Men trots det, elden, som fanns hos Nora och som i fru Håkansons tolkning alltid kommit till sin rätt, leva kvar alltjämt lika brinnande.

De, som minnas de senaste 40 åren av svensk teater ha samlat några av sina bästa minnen från fru Håkansons framställning. Hon har med förkärlek spelat Ibsen, och när hon rådde sig själv med eget sällskap kunde hon göra det. Från senare år vid Dramaten minnas vi hennes fina gamla damer med klokhet och kvickhet i sin psyke. Fru Håkansson vill inte veta av några födelsedagar, och hon har rätt. Hon vet bara, att konsten är lång och livet kort och att hon vill arbeta för sin konst till sista andetaget.

Handen röjer Er...

Er karaktär, Ert temperament, Edra anlag, ja, till och med Er livslängd kunna de i spådomskonsten invigda utläsa av händernas linjer. — Blott hemligheten om ålder och arbete förstår spåkvinnan ej avlocka Er hand, förutsatt att Ni bibehållit den mjuk, vit och vacker med Gahns

DAMERNAS PERSONLIGA SMAK

tillfredsställes bäst vid inköp i en specialaffär, som har det största urval och tillfälle sin specialité även lägsta priser. Därför bör varje dam köpa sina underkläder, korsetter, strumpor och handskar i Twilfit, som just specialiserat sig på dessa artiklar.

Senaste nyheter för hösten hava nu inkommit.

Tel. 758 54
758 53

TWILFIT

Nybrogatan 11
STOCKHOLM

"Konstiga växter"

Cactéer & Succulenter.

10 st. olika kr. 4: 50, 25 st. olika kr. 11: —. Ampelväxter: 5 st. olika kr. 2: 50.

Alla med namn.

Exped. mot postförskott + porto. "Kaktusodling för amatörer", rikt illustrerad, pris kr. 1: 50.

CEDERGREN & Co
RAA. Tel. 52 Råå.

Olycksfall- och sjuk-, Skadestands-, Automobil-, Motorcykel-, Glas- och Vattenskada-
FÖRSÄKRING

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

Skall han eller hon ha barnet?

(Forts. fr. sid. 875.)

mål för en ny och häftig strid, då skilsmässan skall avgöras.

Tio vittnen på var sida.

Om det står tio vittnen på var sida och deras uppgifter gå stick i stäv mot varandra, som mycket ofta är fallet i skilsmässomål, hur skall det då bli någon klarhet i saken? Advokaten *Sigvard Lenander* berättar från sina erfarenheter om skilsmässomål, hur just frågan om lämpligheten att taga hand om barnen ger anledning till de mest småsinta manövrer från båda parternas sida. En man vill bli kvitt sin hustru, men vill inte skilja sig från barnen. Då talar han utan att hustrun anar något vid en advokat. Han skaffar vittnen på att hustrun för uteliv och därför försummar barnen. Det är mycket enkelt. Han tar ett vittne med sig hem, när hon är bortbjuden, kanske kommer hon sent hem, kanske är hon borta två kvällar å rad. Hon försummar uppenbart sitt hem och barnen. Eller hustrun vill bevisa mannens olämplighet. Han har någon gång sagt ett fullt ord i barnens närvaro: han lär barnen att svära. Eller han lär sina oskyldiga barn att dricka; någon gång, då hans lilla gosse hade magknip fick han av fadern en tesked konjak. Det finns ingen gräns för den småsinthet och förvridning av fakta, som kommer fram i sådana fall.

Då en här av vittnen stå på var sida har emellertid domstolen möjligheten att tillkalla barnavårdsnämnden, som gör en undersökning och kommer med sitt utlåtande. En sådan undersökning brukar taga ett par månader och torde väl i varje fall bringa mer sanning om verkliga förhållanden i dagen än upprörda och hatiska makars och deras vänners vittnesbörd.

Barnens bästa framför allt.

Det av dagspressen relaterade fallet giver ytterligare belägg för min åsikt, att det måste vara "something rotten" även hos oss, säger advokaten *Märta Björnbom Romson*, sådana förhållanden utvecklat sig efter införande av vår nya äktenskaps- och barnlagstiftning. Illa tillämpas på detta sätt den till grund för våra barnlagar liggande principen: *Barnens bästa framför allt*.

Vid en äktenskapsskillnad bestämmer rätten vem av föräldrarna, som skall ha vårdnaden om barnen. Av den allra största vikt är givetvis för såväl vårdnadshavaren som framför allt för barnen, att de härefter komma till ro i de nya förhållanden utan störande inflytelser utifrån. Det är även lagens mening, att detta skall ske. Vid vissa mera grava fall såsom vid grovt missbruk eller grov försummelse vid vårdnadens utövande gives dock möjlighet till en ändring i vårdnadsförhållandet, antingen så att den andra av föräldrarna får övertaga vårdnaden om barnen eller den överflyttas till en särskild förmyndare. Vidare kan domstolen, om "väsentligt ändrade

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Brunkebergsgatorg 24

Göteborg Malmö

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.
Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.
Tvättrinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

BERGS AKTIEBOLAGS NORRKÖPING

BOMULLSVÄVNADER

HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA
SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad
vävnadshandlare

Glansing

för finare LÄDER-
SKOR BOXKALV,
CHEVREAU,
LACK etc. och för
alla färger: svarta,
bruna, gula, röda, vita,
grå, beige-färgade etc.

Intel är som GLANSINGS glans
på alla skor båd' kvinns och mans.

Collanolja

för sulor och klackar,
sportläder, svecia-
läder, smorläder etc.

COLLANOLJA smörjer läder
så det passar alla väder.

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Frithiof Hellberg

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: ... kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55: —, halvmarg. 30: — pr gång. Lediga
platser och platssökande 30 öre, minimipris 3: 60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år 17: —	Helt år 15: —
Halvt år 9: —	Halvt år 8: —
Kvartal 4: 50	Kvartal 4: 25

**Den
är
vis...**

som dagligen dricker ett par glas *Fruksalt-Samarin*. Denna enkla och läskande hemkur håller kroppen i god form och ger vigör.

Orsaken är att organismen erhåller ett invärtes bad, som frigör den från otjänliga ämnen, blodet uppfriskas, vilket allt förlänar en känsla av välbehag.

Se alltid till att Ni har hemma *Fruksalt-Samarin*, det håller fysiken fin.

Samarin kostar kr. 2.50 pr fl. varav erhålles 50 glas av det läskande *Samarin* hälsövatten. Säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten omfattande alla våra tillverkningar sändes på begäran gratis franco

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD Tel. 344.

Begär alltid Vitrum's tillverkningar

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel
Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Stockholm.

Samtliga preparat finnas på alla apotek

Med Galoscherna i handväskan

och alltid till reds för användning! NK:s lätta damgaloscher av mjukt fasonerat gummi utan klackar förvaras i en impregnerad väska av silke. I beige, brunt och grått. Pr par Kr. 4:50

Damskoavdeln., Bottenvån.

A/B NORDISKA KOMPANIET

förhållanden" påkalla det, meddela nya bestämmelser om vårdsnaden, dock även här endast under förutsättning av mycket allvarliga och vägande skäl.

Med utgångspunkt från dessa av lagen givna möjligheter till vårdsnadens överflyttande — och i skarp strid mot lagens anda och mening! — synes hos oss vara på väg att utveckla sig en art av skandalprocesser kännetecknade av rent amerikanska metoder. "Förtjänsten" av att ha lancerat dessa överklassrättegångar med intriger, förföljelse och smutskastning i den mest vedervärdiga form — och mot bra betalning! — tillkommer vissa specialister på detta gebiet, vilkas verksamhet det är ett samhällsintresse likaväl som en enskild hederssak att stävja ju förr dess hellre.

En olycklig kvinna och en lycklig.

(Forts. fr. sid. 879.)

överfullt vid tanken på all den lycka hennes äktenskap skänkte henne. »Få hava varit så lyckliga som jag, genom Guds nåd blev jag allt för min älskade gubbe, vars ålderdom jag förljuvade, och vars innerliga ömhet förvaras i mitt tacksamma hjärta, så länge det klappar.» Hon småler vid tanken på alla de bekymmer hennes höga ställning och rang försakade hennes blyga natur. Hon minns sin fasa, då hon kort efter bröllopet måste presidera som generalska vid en middag i sammanhang med ett regementsmöte. Men allt gick så väl »tack vare människors välvilja» och hon fick så mycket beröm av sin »gubbe». Vart hon ser, är det idel goda minnen, hon finner sig oförtjänt avhållen av alla människor. — En tung sorg drabbar henne under dessa år — moderns död. Denna avled helt oväntat, medan Antoinette var på ett två dagars besök i huvudstaden. Hon finner det hårt att hon, »som under hela sitt liv knappt varit skild från sin mor mer än några timmar, ej skulle få mottaga hennes sista suck.»

Antoinette Lagerbring lägger den anspråkslösa berättelsen om sina livsöden, bredvid moderns i lådan i rokokobordet. — En dag fingo de tunna arken fylla sin uppgift att för senfödda generationer på sitt stilla språk förtälja om två kvinnoöden. De berätta om kamp i det tysta, om prövningar och försakelser, men också om livets många goda gåvor. Ljus och skuggor ha växlat för båda, fast långt ifrån jämnt fördelade. Men både mor och dotter ha troget siktat sitt mål i livet, den väg de vetat vara den rätta. ha de följt, kanske snubblat ibland och fallit, men likväl ej vikit av för att söka jämnare stigar. De ha lämnat ett värdefullt arv till yngre släkten.

Louise Lagerbring-von Krusenstierna.

Hasse.

(Forts. fr. sid. 882.)

tänkligt åt den sida, som Hasse hängde på med hela sin överkropp, dels kunde Britta lätt få den försmådda gåvan i ansiktet; skiftningarna i Hasses lynne voro hastiga och oväntade.

En morgon träder Hasse som vanligt in i föräldrarnas sovrum, men finner dem till sin besvikelse redan uppstigna och klädda. Lillan ligger emellertid ännu, och fast Hasse inte riktigt vet, hur han skall ställa sig till den nya situationen, går han till en början, som han brukar, fram till hennes säng. Hon sover. Hon ligger mycket stilla och är inte så rödblommig som vanligt. Hasse gör sin bugning, och kanske därför att Lillan inte är sig riktigt lik utan förefaller honom litet främmande,

MILANAISE UNDERKLÄDER

med ovanstående insydda

ELKO-MÄRKE

äro av

HÖGSTA ELEGANS

Trikå A.-B. ELKO, Stockholm.

SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: *M a l m ö*

Kontor i Stockholm: Drottninggat. 2 och Götgat. 31

Fullständig bankrörelse.

FOTVÅRD!

De av Prof. Med. Doktor M. Ramström, Upsala, ordinerade **Nogibol-Fotsalt** och **Boreol-Svett- och Fotströpulver** komplettera varandra, när Ni önska goda, starka o. hygieniska fötter, utan värk o. ömhet. **Nogibol** å kr. 1.50 o. 2.50 med gratis **Nogibol-Liktornsplåster**. **Boreol** å kr. 1.50 pr ströburk. Säljes i apotek drog- och lanthandl. **TEKNISKA FABRIKEN BORE**, Stockholm.

Konstnärliga arbeten i läderplastik

såsom Skrivunderlägg och Portföljer, Plånböcker, Bok- och Telegrampannar, Damväskor m. m.

ATELIER HERTHA

Drottninggatan 88 B¹ - STOCKHOLM

Telefon Norr 30 36

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Egnahemsbyggare.

Egnahemsvillor och mindre lägenheter kunna nu på billigt sätt ordna sin centraluppvärmning genom att anskaffa

Norrahammars S. V.-Panna.

Enkel — Billig — Effektiv.
Kombineras med en Norrahammars spis.

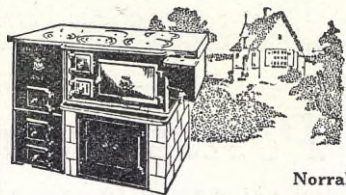
Pris:

S. V. 12 för lägenhet upp till 4 rum o. kök Kr. 80:—
S. V. 11 för lägenhet om 1 rum och kök Kr. 70:—

Säljes genom varje välsorterad järnhandlare.

Begär prosp. å S. V.-pannan.

Norrahammars Bruk, Norrahammar.

FRAMFÖR SPEGELN

dröjer en dam gärna, allra hälst när hon till sin förtjusning finner, att hennes hy har blivit frisk och fraich, tack vare daglig användning av den milda och välgörande **YvY-Tvålen**.

Värda din hy med

YvY-Tvålen

— tvålen för alla.

A.-B. YvY Fabriken, Ystad.
Nederlag i Finland KEMO. Hälsingfors. Tel. 29289.

Lithinés du Dr. Gustin

rekommenderas av läkare såsom ett förträffligt hälsovatten, att motarbeta äggvita, socker, gikt, reumatism, njur-, lever-, mag- och tarmsjukdomar samt övriga ämnesomsättningsrubbnings- och korpulens. Att dagligen dricka Lithinés till måltiderna i stället för mjölk eller maltdrycker, är en naturlig angenäm och utmärkt avmagringskur (c:a 2 kg. pr mån.). Lithinés är en välsmakande dryck, som tillika utgör en betydande inbesparing i hushållsutgifterna. Erhålls endast å apotek, pris kr. 2:75 för 12 lit. paket.

23 öre pr liter.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

M. ZADIGs

Divi Hud-Crème.

Den crème som huden tarvar.
Skönhetsbevarande.

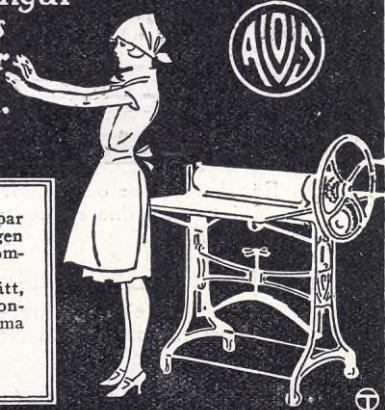
M. ZADIG, Malmö.

H. M. Konungens Hovleverantör.
Nederlag i Stockholm, Brunkebergsg. 4.
Nederlag i Göteborg: Chalmersgatan 20.

Även om man pengar gav oss bytte vi ej bort vår Avos.

— ty **Avos**-mangeln spar direkt pengar genom att ingen slitning av kläderna förekommer.
Mangeln går tyst och lätt, är synnerligen praktiskt konstruerad och utförd av prima svenskt material.

AVOS, Örebro.

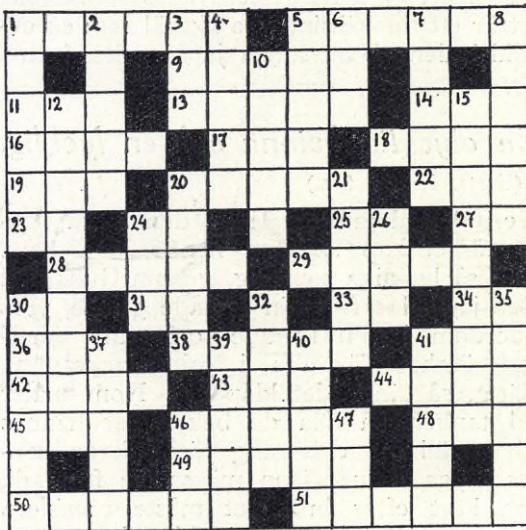

blir hans bugning djupare och högtidligare än någonsin. Därefter går han fram till föräldrarna, och nu upptäcker han, att modern gråter. Fadern lyfter upp honom på sin arm men ler inte eller hissar honom högt i luften, som han brukar, utan trycker honom varsamt intill sig.

— Det är rätt, Gustavsson, säger han, och hans röst skälver en smula, det är rätt att du bugar för döden...

GERTRUD LILJA.

Kryssordstävlan i n:r 36.

Vågräta ord: 1. Del av väning. 5. Handlar med matvaror. 9. Ett franskt ord för skrud. 11. Teaterdel. 13. Något för Sven Hedin. 14. Viktig beståndsdel i viss lek. 16. Kallas det som omger nötskalet. 17. Finns i varje bageri. 18. Ligger i balja. 19. Biflod i Mellaneuropa. 20. Tidning. 22. Griporgan. 23. Tidsadverb. 24. Silver. 25. För oxar. 27. Ord som betecknar riktning. 28. Talar Fridolin med de lärde. 29. Ätes i kyrkan. 30. Fisk. 31. Artikel i spanskan. 33. Utom ordningen. 34. Förkortning. 36. Arm. 38. Att förvara vin i. 41. Filmföretag. 42. Läkemedel. 43. Mot marken. 44. Bestraffar. 45. Släkt. 46. Skal utan kärna. 48. Att ha bråttom. 49. Vinst. 50. Trave och term i välskrivning. 51. Kan växel eller planta bliva.

Lodräta ord: 1. Ytterst liten och vad man är efter besök hos frisören. 2. Så tidigt. 3. Förenings-term. 4. Svärkluvan ved, eventuellt dalklocka. 5. Asbest. 6. En konung inom sitt släkte. 7. Att uppträda som skådespelare. 8. Bor emeriten. 10. Tackla. 12. Förklara värdelös. 15. Dun på exotisk fågel. 20. Icke giltig. 21. Svensk man med världsberömt testamente. 24. Olycksgudinna. 26. Det bästa på aktuellt skaldjur. 30. Göra vi med åren. 32. En som representerar. 35. Kärl, tobak och rotfrukt. 37. Växer ej på rullande sten. 39. Gabriel. 40. Den av muserna som var kärlekssångens beskyddarinna. 41. Ätt och fågel. 46. Svensk konung. 47. Stad i Europa.

Vid uppgiftens lösande kunna orden uppräknas, eller också inskrivas bokstäverna i resp. rutor på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingssvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 36."

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 30.

Vågräta ord: 1. Affärshuvud. 9. Era. 10. U. S. A. 11. Timid. 12. Sedig. 13. Natal. 15. Krig. 18. Tenn. 21. Ved. 22. Far. 24. Bie. 25. Ida. 26. Åse. 27. Bar. 28. Tass. 30. Sala. 31. Morot. 34. Tio år. 36. Talmi. 38. Säg. 39. Tre. 40. Realisation. 42. Eon.

Lodräta ord: 1. Antikviteter. 2. Fem. 3. Åring. 4. Rada. 5. Husa. 6. Uselt. 7. Vad. 8. Degeneration. 14. Trasor. 16. Reda. 17. Idas. 19. Ebba. 20. Nial. 22. Få. 23. Re. 29. Småål. 30. Start. 32. Orgie. 33. Ottan. 35. O. s. a. 37. Lei. 41. So.

Denna vecka belöpa sig prisen till 16 kronor vardera. De lyckliga vinnarna äro fru *Hildevig Santeson*, Lillgården, Trollhättan, och fröken *Maja Andersson*, Granbacken, Nyby bruk.

Hur mycket vill Ni magra?

En Facil-förbrukare skriver:

"Tackar för det första glaset. Jag har magrat litet, men icke mer än 3½ kg. genom att taga 80 pastiller, och då jag väger 96 kg. vill jag försöka ännu ett glas, vilket jag beder Eder sända per omgående till min adress." L. R.

Alltså, magrat 3½ kg. genom användning av mindre än ett glas Facil, precis ¼ glas, under loppet av 16 dagar. Har man lov att vara missnöjd med ett sådant resultat? Nej! i synnerhet då all avmagring skall ske gradvis för att icke verka skadligt.

Facil-pastillerna äro just framställda med den gradvisa avmagringen som syftemål och äro därför garanterade absolut oskadliga. Erhålls på apoteken å kr. 4:— pr glas med 100 pastiller. Beloppet kan även insändas i frimärken till Facil-Depoten, postbox 365, Stockholm I, som då sänder Eder ett glas portofritt och diskret.

Jag är lugn

Jag har använt Kronättiksprit för mina inläggningar.

KRONÄTTIKSPRIT
Bästa mat- & inläggningsättika.
Högsta kvalitet. Utsökt arom.

A.-B. VINÄGRON, Gbg. Försälj.: TOMTEN

Trotte Theodor
väckes på bestämd tid om han har ett

Viking-Väckarur
HOS URMAKARE.

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",
ty samma postsparbanksbok gäller vid *alla* postanstalter o. sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas utan uppsägning.

Skönhetsråd.

Om ådernät.

— Det var någon konstig åkoma du hotade att predika om, sist vi träffades?

— Ja visst, ja. Nej då, åkoman är inte alls konstig, fast den har ett fint namn. Couperose.

— Och det är?

— Ådernät, det är kanske mer talande. Och faktiskt ett av de otrevligaste skönhetsfel en kvinna kan vara begåvad med. Och oerhört vanligt.

— Skulle jag...?

— Kunna få det, ja. Det kan du visst det, min vän, du är just i den åldern, då det brukar framträda, omkring de 30.

— Det är en riskabel och småtrevlig tillvaro man är utslängd i, skall jag säga. Var får man nu det där otyget ifrån?

— Ja, det finns flera möjligheter. Dels kan det vara ärftligt, men då brukar det framträda tidigare. Dels kan det bero på för högt blodtryck, det är ju en modesjukdom just nu. Eller också beror det på alltför torr eller alltför fet hud. Och så nervositet, förstås, som har inte så få huddefekter på sitt samvete.

— Och hur skall det skötas. Om det överhuvudtaget går att få bort?

— Jo, det går. Bäst och ofarligast på kosmetisk väg. Och helst på sommaren, så man har något hinder att sätta mot vinterkylan, som lockar fram ådernät så säkert som aldrig det. Det är först de vanliga reglerna: man får inte tvätta sig i kallt vatten, och torr hud tål inte ens enbart varmt vatten, som torkar ut huden.

— Men det där är så passivt.

— Aktivt kan man använda sig av massage eller lindtéomslag — varma dukar — eller någon fet crème med tillsats av blysalt. Eller massage med ultravioletta strålar, men det blir ju genast litet vidlyftigare. Och så får du inte begagna enbart silkesstrumpor.

— Ja, men...

— Nej, säger jag. Blir du kall om fötterna, så förstör du alltihop. Det är precis som med diet, först lever man på ingenting i en vecka, och sedan blir man desperat och äter biff tills man är halvt sanslös. Men du vet, så man känner sig efteråt. Så du går inte ut i silkesstrumpor på vintern.

— Nej, jag låter väl bli det då. Apropos otrevligheter, vad skall jag göra med den här?

— Vilken. Jaså, finnen. Ja, det är ett kapitel för sig, det. Och ett långt och sorgesamt kapitel, förresten.

NYTT och NYTTIGT

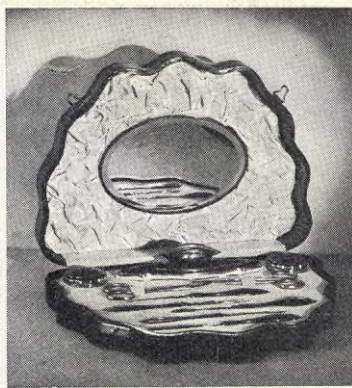
Under denna rubrik införes notiser från olika verksamhetsområden och publiceras nyheter från varumärknaden i redaktionellt urval. Firmanamnen fås i brevsvaret mot porto. Meddelanden om händelser på kvinnliga verksamhetsfält mottages gärna från våra läsarinor.

Manicuretuiet är ju inte någon nyhet, det har redan länge tillhört det absolut oundgängliga i toalettbordets uppsättning. Det nya i detta etui är, att alla de olika delarna äro gjorda i emalj-inläggning i alla färger. Ett vackrare material och en vackrare

ORREFORS

VISAR PÅ
LJUSKULTURS UTSTÄLLNING
I LILJEVALCHS KONSTHALL
NYA TYPER AV BELYSNINGS-
ARMATUR LÄMPLIGA FÖR
BIOGRAFER, RESTAURANGER
BANKER, KONTOR O. DYL. STÖRRE
LOKALER SAMT FÖR HEMMEN

Manicuretui.

toalettboardsprydnad får man nog leta efter, och lägger man därtill en borst uppsättning i samma material så kan inte det kvinnligt njutningslystna ögat mer begära.

*

Tékanna.

Kaffebordet har sedan tidernas gryning varit föremål för varje slags ömsint omhuldande, det har prytt och dekorerats till det otroligas gräns. Och den värdigt bukiga kaffekannen har fått många dyrkans blick över kakkorgar och tårtfat. Nu har turen kommit till tékannen, som hittills på ett förolämpande sätt fått stå i skuggan av kaffediton. Vi presentera i dag en liten rolig tékanna i form av en elefant med förtröendeväckande stadigt utseende, glatt blommigt täcke och förvånande billigt pris.

Scen och Film

Emile Stiebel i "Frihetsbröderna".
(Almberg & Preinitz, foto.)

Operans första premiärprogram för säsongen upptog Offenbachs "Frihetsbröderna". Det blev en

lika omsorgsfull och hygglig föreställning som det mesta under den nuvarande operaregimen. Ros och ris kan fördelas tämligen jämnt. Det första åt dirigent, orkester, dekorationsmålare och en rad rollinnehavare, det senare lite grand åt andra rollinnehavare och åt regissören, som inte får den rätta rytmen och spänsten över scenen — det blev så rörigt och bullrigt ibland att man blev matt i huvudet.

Fiorella-Karin Rydqvist-Alfheim var söt, käck, kokett, men rösten är något matt i klangen. Irma Björk har desto mer av klang och man förlåter henne att hon inte kan illudera särskilt som robust ung agronom. Emil Stiebel, som ofta slår över, gjorde som rövarbandets gamle trotjänare en av sina bästa groteska typer. Men Henning Malms förskingrande hovkamrer gjorde ingen glad, inte ens den som aldrig sett Albert Ranft i denna roll. Montedafiore-hr Stockman såg riktigt grann ut och hr Strandberg-greve Lunca hade en god kväll.

Och publiken hade också en ganska god kväll. Så man kan mycket väl tillråda en operavist i Frihetsbrödernas sällskap.

*

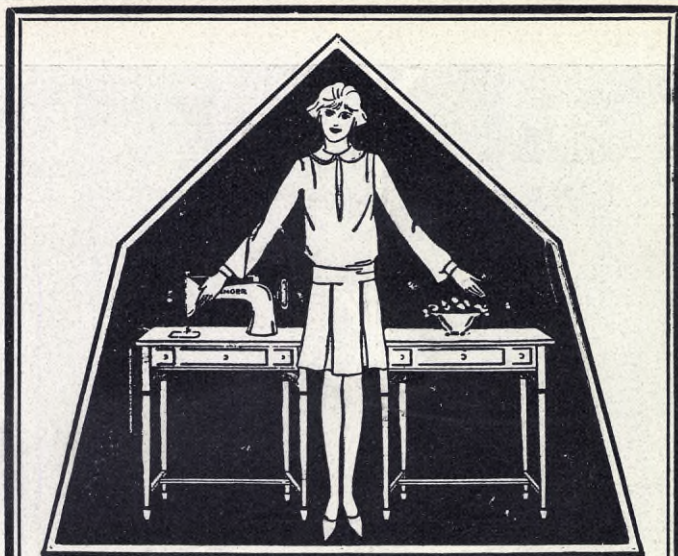

Alice Eklund och Ragnar Arwedson i "Sista slöjan". (Almberg & Preinitz, foto.)

Klok idé av hr Eklund att göra Komediteatern till specialscen för detektivpjäser och komedier — även sådant kan behövas till omväxling och den djupare litteraturen finns det ju så god plats för på de tre större talscenerna i huvudstaden att det vore dumt konkurrera med dem. Detektivgenren odlas dock till överdrift av teatern i London, varifrån "Sista slöjan" av G. W. Wheatley stannar. Den är ohyggligt spännande, väl komponerad och av bästa tänkbara moraliska halt. Och man spelar bra. Hrr Lundell, Wingård och Öbergsson göra briljanta bovtyper och direktören själv en human, rätträdig och klipsk advokat av utomordentligt distinguerat snitt. Fru Eklund har en ganska ynklig roll, som hon gör det mesta av. Anita Dorr får lära sig sin roll bättre och kunde också vara lite mera chic i sin toalett — det talas ju ideligen om hennes elegans. E. N.

*

"Cirkusboxaren", Skandias nyförvärv, förbluffade. En film i höstens tidigare skede kan man ju — hrr filmdirektörer få stå för den fula tanken — vänta sig det värsta av. Och när därtill af-fischen skriker ut världens högst betalda jättecharmörs namn, så ökas — hrr charmörer få stå för den fula tanken — ens skepsis. Men under intrigens visserligen något långsamma slingrande fram till en logiskt stark och riktig kulmen tvingades man erkänna såväl filmens som charmörens höga kvalitet. Filmens absoluta

Det moderna hemmet

måste framför allt vara praktiskt ordnat. Det har ej plats för saker, som taga för mycket utrymme. Just dessa praktiska krav tillgodoser en modern Singer, som efter sömnaden lätt och behändigt apteras till ett elegant salongsbord — en verkligt gedigen möbel.

Den moderna Singer-symaskinen är fulländad ur konstruktiv synpunkt, praktisk och prydlig.

SINGER

frihet från dumma regifel, sällsynt välvalda tyggalleri och utmärkta spel på alla händer med Carl Brisson i téten, lagom fager och trovärdigt sympatisk, be-segrade.

*

Förnuftet rodnade och barnasinnets firade orgier — så torde vår och den övriga publikens inre människa ha tett sig vid avnjutandet av "En är för liten och en är för stor", Piccadillys och Rialtos senaste fars. Kontrastverkan lär ska vara konstens kärna, och större kontraster än Karl Dane med sitt snälla jätteansikte och Georg K. Arthur med sitt hjälplösa babydito får man väl leta efter.

Lägg därtill en handling vansinnigare än de flesta, med hop- och bortblandade trillingar och andra populära filmmotiv, så bör vår ohejdbara uppsluppenhet vara tillräckligt ursäktad.

*

"Edens lustgård" på Röda Kvarn har alla en amerikansk salongsfilms mer och mindre goda ingredienser: en vacker, ladylike hjältinna, sentimentalitet och puts-lustighet, påhittig regi, värdad miljö. Man har en viss underhållning, ty handlingen är rolig, och spännande, oskulden får sin belöning och Corinne Griffith har charme, skönhet och rutin.

FRÅGOR och SVAR!

Mormors ättiksgurkor.

Fråga: Tacksam för recept på "Mormors ättiksgurkor". Receptet var infört i Idun 1923. Malmö-bo.

Svar: 50 st. vita eller gröna gurkor (12—15 cm. långa), ¾ kg. bergs-salt, 5—6 lit. kallvatten, 1 msk. hel vitpeppar, 6—8 blad muskotblomma, 50 gr. hel kanel, 100 gr. pepparrot, dillkronor, ek-körsbärs- och vinbärsblad.

Klisterfritt linne skall Ni begära

och Ni får det säkert om Ni begär Marks linne.

Tvättning inverkar ej på fastheten och utseendet hos de goda linnevarorna från Kungsäter, Marks härad, Västergötland, det bästa linnets hemort sedan urminnes tid.

MARKS

HANDDUKAR och DUKTYGER

MARKS LINNEMANUKTUR A.-B.
KUNGSÄTER

Till lagen: 2½ lit. god svensk (eller fransk) ättika, knappt 1 kg. socker.

Saltet löses i det friska vattnet och gurkorna få ligga däri 20—24 tim. (Ej längre!) De få där-efter rinna av på linne. Gurkorna lindas en och en med bladen och nedläggas i en porslins- eller höganåskruka. Mellan varje varv strös de hela kryddorna samt pepparrotsskivor och dillkronor. Av ättikan och sockret kokas en tunn lag, vilken får något avsvalna var-efter den hälls varm över gurkorna, varpå krukans genast täckes med en flerdubbel handduk och tallrik. Tre dagar efter varann fränhålls lagen och uppkokas samt hälls, nästan varm, över gurkorna. Krukan överbindes med ett i ättika doppat pergamentspapper som gärna kan vara dubbelt.

Titel.

Fråga: Ber genom Idun få veta, om man vid presentation av en dam vars man är konsul säger konsulinna eller fru, och om hon tituleras fru eller konsulinna i umgänget. Även ber jag få veta, om tjänarna skola säga fru eller konsulinna. Bör hon i telefon t. ex. till en affär kalla sig konsulinna eller fru? X. Y. Z.

Svar: Detta är alldeles vederbörandes egen smaksak. I umgänget lär nog konsulsfrun bli titulerad än det ena, än det andra beroende på sällskapets mer och mindre smak för titlar. Vore red. i konsulsfruns ställe skulle den kalla sig fru, både på grund av läggning och för undvikande av förargliga små komplikationer (såsom prat, avundsjuka, felsägningar o. s. v.) i umgängeskretsen. Men har konsulsfrun ett mycket vanligt efternamn, vore det ur praktisk synpunkt kanske lämpligt att kalla sig konsulinna.

I all enkelhet.

Fråga: Är ibland bjuden till min chef t. ex. på supé. Inbjudan sker aldrig skriftligt utan hans fru brukar ringa o. hälsa mig välkommen. Det är enkelt och verkar bara som en artighet mot mig, för att jag skall få vara med någon gång i deras hem. Annars tillhöra vi vitt skilda samhällsklasser, så jag bjudes aldrig på deras tillställningar. Tillhör det mig att skicka mitt visitkort som tack eller är det tillräckligt att säga ett "tack för senast", då vi råkas. Ovviss.

Svar: Att skicka visitkort är nog alltför ceremoniöst, då det hela tycks vara i all enkelhet. Men ring upp och tacka.

Universitetsstad.

Fråga: Då jag ämnar mig till Tyskland för språkstudier vore jag tacksam för uppgift å adresser på verkligt förstklassigt pensionat eller familj i någon universitetsstad, samt även i Berlin. "Particular."

Svar: Det bästa sättet att få god inackordering när man besöker ett universitet i utlandet är att vända sig till universitetets kansli, som har adresser på pensionat och familjer de kunna rekommendera.

Bäst därför att vid ankomsten till den främmande staden taga in på ett Hospits-hotell, vilka finnas i alla de större städerna i Tyskland, tills bostadsförhållandena bli ordnade.

I Berlin: Christliches Hospiz, Mittelstrasse 5/6, Berlin N. W. 7. eller Hospiz inom Zentrum, Holzgartenstrasse 9—10.

I Heidelberg: 22 Hollanderhof. I Leipzig: Ross-strasse 14.

Aluminium.

Fråga: Är det skadligt att använda aluminium kokkärl? Har

hört att de förorsaka kräftsjukdomar.

Vilka kokkärl äro i så fall oskadliga? *Thide.*

Svar: Farhågorna på senare tider för aluminiumkokkärl ha nog varit överdrivna.

Absolut oskadliga kokkärl äro emaljerade, så länge de äro hela utan skavank på emaljen.

Se f. ö. ett svar angående samma sak i föregående nummer av Idun.

Gammal tall.

Fråga: Huru gammal är en tall som i omkrets av stammens nedre del mäter 2 meter och 40 centimeter. *Fru Elin.*

Svar: Att bestämma ett trädets ålder endast av stammens tjocklek går inte, emedan barken kan vara så olika tjock. Det säkraste är att med en s. k. tillväxtbör borra sig in i trädet, då man får ut en stav av en blyertspennas tjocklek, å vilken man kan avläsa årsringarna.

En sådan borr köpes i firman Skogs- och Flottningsmaterial, Kungsgatan 30, Stockholm.

Lärrinneplatser.

Fråga: 1) Undrar om det finns utsikter att få anställning vid någon skola efter genomgången kurs för hemslojd å högre statsunderstödd handarbetskola för kvinnlig yrkesutbildning och om det finns möjlighet till pension?

2) Utbildningstid till kindergartnarlärarinna, anställnings- och pensionsmöjligheter. *R. Ty.*

Svar: 1) Utsikterna för handarbets- och slöjdlärrarinnor äro f. n. ganska dåliga, men om man har fullgoda betyg kan man ju alltid söka en ledig plats. Och får man plats vid någon statens skola, är pensionen given efter vissa tjänsteår.

2) Utbildningstiden varierar i olika seminarier, 2, 3 och 4 terminer. Också här gäller detsamma som ovan med avseende på anställningsmöjligheter. Men i den mån som kindergartenskolor inrättas i större och medelstora städer på kommunens bekostnad, blir tillgången på platser större.

För pensions erhållande måste man antagligen betala in till någon privat pensionskassa.

Dikter.

Fråga: Då jag har en samling dikter, vilka jag ämnar utge, vore jag tacksam för upplysning om, vart de lämpligast först borde sändas: till en litteraturkritiker eller till någon bokförläggare?

Vilken vore i förra fallet lämpligast, då dikterna delvis äro av religiös natur? *En nybörjare.*

Svar: Dikterna erbjudas lämpligast någon bokförläggare, som ger ut religiös litteratur, ex., Diakonstyrelsens bokförlag, Sthlm, Lindblads i Uppsala.

Amour- och Kärlekskaka.

Fråga: Vore tacksam genom Idun erhålla beskrivning på "Amour-kakan". *Asta K. 1928.*

Svar: Vanlig mördeg. Till fyllning: vaniljkräm eller marmelad. Till garnering: ägg, hackad mandel, grovt socker och gräddskum.

Smördegen utkavlas till ½ cm. tjocklek. Två kakbottnar uttagas, varav den ena urtages till en 4 cm. bred krans. Denna fästes på kakbotten med äggvita, som ej får komma över kanterna, vilket hindrar degen att höja sig. Kakan överpenslas med uppvispat ägg o. beströs med hackad mandel och grovstött socker samt gräddas omkr. 25 min. i varm ugn. Sedan kakan kallnat fylls den med kräm eller marmelad, som täckes med gräddskum.

Allt möjligt.

Fråga: 1) Kunde Idun möjligen upplysa mig om, hur man skall bete sig med växter, som ha möglat i pressningen.

2) Kan man måla spjälstaket med enbart linolja? Är det bättre att använda tjära i detta fall.

3) Vart skall man vända sig,

för att få kunskaper om havets växter och djur? Vilken ålder och kunskap behöves för att ge-

VID TRÖG MAGE

och förstoppning äro

Hoita Björnens

FRANGULA-PILLER

av bästa och säkraste verkan. Fullkomligt oskadliga. Inga som helst biverkningar. Användas å sjukhus och klinikcr. Fås å alla apotek i askar å 40 piller.

Damskor i lack

Vändsydda, handgjorda i ett flertal eleganta skärningar o. m. 18 50 19 50 deller. Från Kr.

Damskor, Ago, i moderna, vackra modeller. 17 50 19.- Från Kr.

Imit. vändsydda damskor i trevliga och bekväma modeller. 11 75 16 50

Exp. från Oscaria-affärerna landet runt samt direkt från:

Skofabriks A.-B. Oscaria ÖREBRO.

nomgå en skola för denna forskning? Vad kan kostnaden bli per termin?

4) Har Idun i något av sina nummer under de senaste åren haft införd någon liten modell för en 3 års pys. Det skulle vara en liten lekdräkt, helst virkad eller stickad. Vilket nummer skulle det vara? *Mångintresserad.*

Svar: 1) Med försiktighet kan man bestycka det mögliga med het borsyrelösning och sedan låta det torka.

2) Tjära är hållbarare ute i luften.

3) Någon särskild skola för dylika studier finns ej. Vill man studera havsväxternas biologi och havets fauna, måste man efter avlagd studentexamen skriva in sig vid en högskola eller ett universitet. En viss summa t. ex. 25 kr. erlägges för vart ämne i terminen.

4) I n:r 3 för i år förekommer en stickad kjol och jumper för 3-åring, och i n:r 4 en enkelt sydd barndräkt för samma ålder.

Eder fråga om aftonbönen ha vi hänvisat till Läsarinnornas spalt.

Bland Frågor och Svar i n:r 32, sid. 796 frågar E. L. om någon känner till visan "Hjärtat o. cylinderuret". Jag har verserna, de äro ej mindre än sex verser. Orden äro av Jeanette Granberg (efter tyskan, och äro inlagda i komedien "Längtan efter Äventyr, eller Perukmakaren och Härfrisören").

Avskrift kan mot bet. porto erhållas av fru Timm, Tärna.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

G. E. Tack, men passar inte riktigt oss. Era små skisser ha en viss sylighet och formen är ibland lämpligt stilerad, men det hela lite ointressant i karaktäristiken och osäkert. "Dansören" och "En ung diplomat" bäst.

Rosa Blomqvist och Kelloggspakten.

Ingen stat vill slåss men alla vill ha härar, ingen stat får börja men alla får försvara, Rosa grubblar idogt: Herr Kellogg mig besvärar, rustningshets och fredsparoll — hur kan han det förklara?

Jag mitt namn dock ritar dit med gullförgyllda stiftet, fast i själen orons väg ännu ej blivit stillnad att man ej med fagert snack ur krigshuggormen giftet tömmer fort och lätt. Förresten blir man filmad.

Som man bäddar, får man ligga.

SPIRALMADRASSER

hava vunnit sin enastående framgång tack vare sin genialiska (patentans) konstruktion. Innehålla omkring 500 st. fina stålspiraler i cylindriska domestickfack (ej juteväv) överstoppning ren tagel — i motsats till mindervärdiga dylika som äro stoppade med krollsplint — och dubbla skiikt vit vadd. Utgöra på en gång både tagel- och resårdrass, men kosta ej mera än endera, men äro tioudubbel mjukare än någondera.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt

Göteborg. Grundad 1881. Madrassfabrik, Tagelspinneri, Täckfabrik, Fjädderrenseri, Spiralfabrik.

Erh. i varje välsort. sängklädersaffär.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Res

TILL LÅDOR

TILL SÖSS

I LÅDOR

med

TIDANS Unica RESEFFEKTER

Mazetti

DINER-PRALINER

Mazetti
DINER-PRALINER

GULD MEDALJER
London, Paris, Berlin, Rom, Madrid, Bruxelles
Bordeaux, Stockholm, Helsingborg, Lund.

Försäljas i förseglade
förpackningar och i lös vikt

Varför jag föredrar Runa

JO DET HAR nog sina skäl. Jag har provat åtskilligt och ännu har jag inte träffat på något, som går upp mot Runa.

Först och främst

den friska, delikata smaken och den ypperliga konsistensen, som göra det så uppskattat till smörgåsbordet, och därtill den stora drygheten och det höga näringsvärdet, som göra det oöverträffat till all matlagning och bakning. Där har Ni skälen varför jag föredrar RUNA.

Runa är ett M. F. A.-märke — alltså en kvalitetsvara.

RUNA

HÖGSTA MÄRKET SMÖRBLANDAT MARGARIN *Margarinfabriken
Försäljnings-A.-B.*

**Tag bara
angiven mängd**

— enligt Ekströms Receptbok — av det förträffliga bakpulvret med den underbara jäskraften. Ni skall bliva förvånad över det utmärkta resultatet.

Bullar, färtor, kakor, våfflor, plättar, munkar — ja, all bakning av vad slag det vara må blir läckrast och hälsosammast med

Ekströms Jästmjöl

— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

58 KM. FRÅN
GÖTEBORG
14 KM. FRÅN
BORÅS

1000 FOT
ÖVER
HAVET

HULTAFORS SANATORIUM

Fysikalisk Dietisk Kuranstalt.

BEHANDLING AV REUMATISKA ÅKOMMOR,
NERVSJUKDOMAR, MAG- OCH TARM-
LIDANDEN SAMT ANDRA KRONISKA SJUKDOMAR.

Kurpersonalen utbildad vid
SKODSBORGS

BADSANATORIUM I DANMARK
LÄKARE D:R E. GARBY

Begär prospekt! Postadress: Hultafors.
TEL. BORÅS 695. HULTAFORS 16.